

کونشلی سر

قوشانی:

۱. آلاو

عزیز اوخوجولار
چونخلو معذرت له اوخوماغا باشلامادان اول آشاغیداکی یانلیش لاری
اصلاح ائتمه گیز خواهش اولور .

صحیفه	سطر	یانلیش	دوزگون
۱۸	۲	گور کمکی	گور کملی
۲۱	۱۶	چتخان	چیخان
۲۸	۴	یثنه	ینه
۲۹	۱۲	علوبت	علویت
۴۰	۳	فان	قان
۴۰	۹	تایدا الانان	تایدا الانان
۴۶	۲۲	ئیلی	یئلی
۴۸	۲۰	گوشلار	قوشلار

مقدمه

دوردونجو شعر دفتریمی « گونشلی سحر » آدیله ، چنلی ،
بورانلی ، دومانلی گونلری ، قارا ظلمتلی آیسیز گنجه لری
عمومی ظفر عرفه سی ، گونشلی سحره چاتدیران قهرمان خلقیمه
تقدیم ائدیره م .

منیم الهام منبعیم ، شعریمین دادی سؤزومون دوزو ؛ وطنیم ،
ائلیم دیر . نقدر الیمین یازماق ، باشیمین فکر و یارادیجیلیق
قدرتی وارسا ائلیمین دردین ، غمین ، کسدرین ، شادلیغین ،
فرحین ، گوز یاشلارین ، شیرین گولوشلارین ، دؤگوشون ،
ظفرین ، یخیلیب، دورماسین، دشمن له ووروشماسین، سارسیلماز
اراده سین ، تۇکنمز باجاریقین ، شعریمین عنوانی ائنده جگم و
ینه ده سؤز وئریره م

نقدر وار بدنله جان

سارسیلما دان یازاجام

بوشعرلر تاریخ جهتجه دالی قایاق دیر و بیرچوخو انقلاب دان
قاباغا عاید دیر .

۱- آلاو

□ اورین نشر

گونشلی سحر

قوشانی : ۱- آلاو

نشره بوراخیلیش فروردین ۱۳۶۰

يازيرام

آچيلاندا شعر دقتريم ، وصفين بهزير وراغيني
عشق نهدير ، بيلمز ايديم ، آلدیم سندن سوراغيني
حياتيما نور جالادين ، ياندير ارکن چراغيني
قلمی می اله آلقاق ، آنا وطندن يازيرام

□

قارلی داغلار اتکيندن ، عطير ساچان چيچکيندن
انسانلارين درد ، غميندن ، آرزوسوندان ، ديلگيندن
يورولمايان کاروانلاردان ، گديکلرين کولگيندن
باشی اوجا مرد ائليمدن ، آنا وطندن يازيرام

□

سوزوئر ميشم ، مرد دورموشام ، سؤزومده يوخ ذره يالان
الده قلم سلاخيمدير ، دشمن لری آليرنشان
يارانيشين زينتی دير ، آزاد ديلک ، آزاد انسان
ائليمدن الهام آليرام ، آنا وطندن يازيرام

□

قاراقيشی يولاسالان ، دؤگوشلرده ظفرچالان
خطرگونو ، کوراوغلوتک ، گديکلرين باشين آلان
دشمن لرین سیراسينا ، صولتیله قورخو سالان
مرد ائليمين غيرتيندن ، آنا وطندن يازيرام

□

جواب وئرهم ، سورسان اگر ، قيزيل لاله يارباغيندان
شهيدلرين ، آل قانی دير ، باش قالدیريب تورباغيندان

مرد ائليمين قالخيشيندان ، قانلی عصيان يارباغيندان
اگيلمهين ايگيت لردن ، آنا وطندن يازيرام

□

شاعرم يوخ ، توپ - تفنگيم ، آنجاق شعریم ، سؤزوم واردير
عشق اوغروندا سويولماغا نسيمی تک دؤزوم واردير
يانديريجی بير «آلاو» ام شعلهم ، اودوم ، کؤزوم واردير
ائله ميشم عهد و پيمان ، آنا وطندن يازيرام

يئر دايا نماز

ينه جوشور ، قان درياسی
انسانليغين شور ، غوغاسی
فاشيزمين چرکين اداسی
يارا دگير ، مين بدنه

دوز دوشونن ، دوزگئدنه
نه وقته تک يازيق انسان

وئرهم جک قان ، وئرهم جک جان

چاخ ائيلديریم ، اود تؤك وولکان

مين فيرتانا ياراد ، طوفان

هاچانا تک ، نه واختاجان

انسان ئولوب ، آخاجاق قان

قرن لردير ، دوشونجه چون

انسان ئولور ، سؤيله نچون ؟

گاليله آند ايچسه بيرگون

يئر دايا نماز گرديشيندن

ال چک کونا ز پيس ايشيندن

گونش قاوزان

بولوت آچیل

گونش ساچیل

قیزیل سۇنگۇن

دل سین ، دئش سین

قارانلیغین

قارا ، قلبین

گونش چیخسین

ازیب ، سیخسین

اٹوین ییخسین

آجی ، قارا ، قارانلیغین

گونش قاوزان

گۆی سمدان

هر شعاعین

بیر ، اوخ کیمی

قوی سانجیل سین

قارانلیغین ئوره گینه

آرخاسینا ، کؤره گینه .

اٹل گزه نده ، دسته - دسته

قارانلیغین لشی ئوسته

سن «آلاو» دان ، جانین ایسته

کؤل اولماسا آياغیندا

شن سحرین ، ایلکک چاغیندا

آت ظلمتین قوجاغئینا

جهنمین اوجاغئینا

باهار گلهر

آلا گؤزلو جیران پری ، گؤزله بیر آز ، باهار گلهر

چوبان داغدا ، چالار نئی ، قویون اوتلار ، قوزومه لر .

قار - کولکدن چوخ داریخما ، قاراگونین عومرو آز دیر

چهن داغیلار ، دومان گئدر ، دالیسنجا یقین یاز دیر .

قارا گئجه ، صبحه چاتار ، گونش چیمخار ، نور ساچیلار

کله جگه امید بسله ، باغلی قاپی بیرده آچیلار .

آرخا یینام قوچاق نبی ، بیرگون ده لر قازاماتی ،

هجر خانیم آلقیشلایار ، آزاد - شیرین ، شن حیاتی .

ندن یازیر ؟

ایسته بیرم قلم آلام ، بؤیوک ایللردن یازیری ،

داغلاریخان ، سد سیندیران ، داشقین سئلردن یازیری .

سارسیلمايان اور کلدن . شیرین آرزو . ديلک لردن .

پرن - پرن چیچکلردن ، قونچا گوللردن یازیری .

قاندالاخلی آياقلاردان ، زنجیر کسه ن مردقوللاردان ،

قئفیلانمیش ، بنده دوشموش آغیر ديللردن یازیری .

باشدان - باشا دردله دولو ، آجی حیات مزه سیندن ،

آیسز گئجه ، دومانلی گون ، آغیر ایللردن یازیری .

شاختاوورموش زه می لردن ، تاپدالانمیش گؤزل باغدان

سوسوزوندان چاتار - چاتار ، خوزان چؤللردن یازیری .

ذیروه سینده قارتال اوچان ، قارئورپکلی اوجا داغدان

سرین سولوبولاقلاردان ؛ آینا گؤللردن یازیری .

غمه دؤنن شنلیک لردن ؛ یاس پالتاری گئیه ن طویدان

نغمه لری سوسان سازدان ، قیریخ تئلردن یازیری .
دهنیزلرین لپه سیندن ؛ عمانلارین شپه سیندن
وولقانلارین تپه سیندن ؛ آسن یئلردن یازیری .

تورپاق چکمز ناحاق قانی

آتالاردان ، بیر مثل وار
« تورپاق چکمز ، ناحاق قانی »
ایلر کتچر ، اوقان قاینار
سورار : ظالم قاتل ، هانی

□

اوزون ایپلر ، دوغاناقدان
شکیم یوخدور ، کتچه جکدیر
قاتل نه قدر ، زرننگ اولسا
قصاصینا ، یئته جکدیر
شهیدلرین مزاریندان
قیزیل لاله ، بیته جکدیر
قان سئلری ، بودنیادان
پیس لیکلری ، یووان زمان
ایلر بویو تابدالانان
زحمت چکن
شریف انسان
عدالتین ، گولر ، ئوزون
پرده ، حجاب بؤرومنه دن
افق لرده ، گؤره جکدیر

قئیزیل گوللر

قیزیل گوللر !
باهار چاغی ، سحر - سحر
باغچامیزدا ، آچئیلدیقدا
أوره گیمده
سیزلر ایله ، آچئیلاردی
من گؤره نده ، پرپر اولوب
تؤکولمه زی
تیکانلارین ، أوره گیمه ، ساچیلاردی
باغبان اوچون
نیسگیلی دیر
غنچه سولا
خندان اولا
اما منیم وطنیمده
گول سهل دیر
ناز بالالار
ینی یئتمه ، شن جوانلار
بوردا - اوردا
شقاوت له ئولدورولور
حیاتلارین ، آرزولارین
گله جک چون
شیرین - شیرین دویغولارین
بیر پیچاغا محو ائدیرلر^۱

۱ - بیر پیچاغا = بیر باش

دونن - بوگون

جوانلاری ئولدوره نلر

سینه گریب ، ائل ایچینه

ول گزیرلر

کیمسه یو خودور

جواب وئرسین

آنالارین ، شکوه سینه .

شکایت لر

أوره کلرده دوگون اولور

یغیشماییر خیانت لر

دونن اولان بوگون اولور

آنالارین کؤوره کک قلبی

سبز لاییری ، سازیشینه .

دردلی ، غملی یازیق ئولکه !

قرن لر دیر

ئولوم سالیر سنه کؤلگه

چؤللرینین لاله لری

داغلی آنا أوره گی دیر

آما تاریخ .

قان سئلرین ، یارا - یارا

بشریت یوللارینی

بولدوزهر تکک هامار لاییر

آزاد انسان تصویرینی

سحرلی بیر قلم ایله

ئوزه رینده گلک جگین

نقش ائدیری

جنایتی همیشه لیکک

یئر ئوزوندن سیله جگین

انسانلارین ، سون قالدیشی

تضمین ائدیر

بیر اوردو یوق

بیر اوردو یوق بیز دنیادا

حسابلانماز ، گلمز سایا

سیندیر یلماز ، محکم قایا

بیر دنیزیکک

بیر عمانیق

یاندیریجی بیر وولکانیق

هر یانیندا ، بودنیانین

آسمانین

آفریقانین

دوگو - بوغدا زمی سینده

بالیق چیلار ، گمی سینده

کاسب لارین کوماسیندا

یوخسول ائلات او یاسیندا

معدن لرده ، کارخانادا

اروپادا

آمریکادا

بیزیم قوشون یاییلیبدیر

ایندی داها ، آییلیبدیر

اگمز باشین استعمارا

تؤكسه قانلار

وورسا يارا

سارسيلمازدير

بميزيم اوردو

يوخدور ، اوندا

اصلا ، قورخو

حيات

حيات اميد

حيات آرزو

حيات احساس

حيات دويغو

حيات وصال

شيرين خيال

حيات دؤگوش

يارلا گؤروش

حيات بؤيوك

بير معنادير

سانما يوخو

يا رؤيادير

بوش حياتين

يوخدور خيري

ياشاتماسا

حيات غيري

وورييخيلسين تمليندن

سن آرزوندان ، امليندن

انسانلارا خيبرديله

شادليق ايسته ، خلقه ، ائله

آزادليق

قوش اولوب اوچاسان اوجا گؤيلره

يثرين سه ، داش اول ، سئيلديرم ، سره

قويلانيب گيره سن ، ان درين يثره

آختاريب تاپارام سني آزادليق

□

گئده سن اولدوزا ، قاجاسان آيا

قوشولوب چشمه يه ، توكولسن چايا

كسرسه يولومو ، مين داغ ، مين قايا

يوگو روب توتارام سني آزادليق

□

دؤزموشم يولوندا ، درده ، محنته

تابلاشديم سنين چون ، مين فلاكته

ينه ده اوغراسام ، غمه ، زحمته

فكرائتمه آتارام سني ، آزادليق

موز الان

او انگليس يازيچيسي خانم اتل ليليان وينچ ين «موز الان» آدلى رومانينين

قهرمانى دير . اما رمانلاردان ائشيكده واقعي دنياميزدا هرگون يوزلر «موز الان»

كيمى قهرمانلار ئوز آرمان لاري يولوندا ناحق جه سينه اعدام اولورلار...

گونش ماوی افق لردن
 قالدیر اراق باشین ، باخیر
 سان کی قیزیل دریا سیندا
 آل رنگلی ، قان سئل آخیر
 گونش قالدخیر نظاره یه
 هر گون کی قان تۆ کولورو
 گونون ایپک شعاclarی
 ایپک تکین سؤ کولورو
 غضب لی بیر انسان کیمی
 گاه قیزاریر ، گاه سارالیر
 هردن ده بیر رنگه چالیر
 بیر چارشنبه سحری دیر
 گونش ینه بویلا نیری
 بیر زندانین دیواریندان
 شعاclarی قویلا نیری
 او زندانین تورپاغیندا
 او سحرین ایلک چاغیندا
 آلتی عسکر سول - ساغیندا
 « موزالانی » گیتیر لر
 قهرمانا یتیر لر
 بوگون ، اونون سون گونودور
 سیماسیندان ، تواضع لر
 قورخونج خیال محو اولموشدور
 آرام - آرام آددیملا بیر
 دیوار ئونونده دایانیر

آلتی عسکر تفنگک الده
 اعدام ایچون حاضرلا شیر
 گؤز یاشلاری تۆ کولمه سین
 آغیر لیغا ، دؤزوردولر
 « موزالانی » سوزوردولر
 نه چون گرک ئولدوره لر
 خلقه حامی دورانلاری
 ائلین حالین سورانلاری
 کیم یازیب دیر بوفرمانی ؟
 حس ائدیر لر موزالانی
 قورخونج اولموش هر گونوندن
 همیشه لیک گولوشلری
 مسرتی ، شهامت
 دردی ، غمی ، ملالتی
 بیر نور کیمی ، عسکرلرین حیاتینی
 ایشیق لاردا ، غرق ائدیردی
 بویوک انجیر آغاجینین
 آلتیندا بیر تزه قیبر
 کئچن گئجه قازیلیمیشدیر
 میل سیزجه ، اللر قازمیش
 گؤز یاشلاری ایسلامیشدیر
 بئل دسته سین .
 ئولوشکه میش چمن لری ،
 اوچوخورو ، سوزوب ، گولدو
 - « وکیل بوردا دورمالیام ؟ »

کشیش ، دکتر ، شهر حاکمی

بیر نایب وار

کشیش اونا یاخینلاشیب :

- « عفوایسته ئوز آله یندان

چیگنین ده کی آغیر گناه

وحشتلی دیر ، دهشتلی دیر

دیل ده طعنه ، یاخین لاشما

او هیبت لی درگاهینا . »

- « دیل ده طعنه ؟ عالیجناب »

گولومسه دی وئردی جواب :

- « بومو عظه سیز لر ایچون فایدالی دیر

نوبت بیزه چاتان زمان

آلتی ، پاسلی ، قدیم تفنگک عوضینه

صحرا یی توپ ایشله ده ریک . »

طعنه لرین ، نه اولدوغون

آنلایارسیز »

- « صحرا یی توپ ! ؟ آی بینوا

او چوخوریش ، سنی گؤزلور

جزا ، ئولوم ، سنی ایزلیر . »

گؤزلرینین قولاغی ایله

« موزالان » او قبری سوزدو

- « منی اوردا ، اوزالدیقدا

ایشیزمنله قورتارما ییر

ممکن سه بیر بؤیوک داشدا

قویون قبرین ئوزه رینه

تا قالخماییم ئوزیثیریمدن

اما ! جناب ! سیز قورخمایین

بیر سیچان تک ، یاتا جاغام

ئوز قبریمده

بونلا بئله

صحرا یی توپ ایشله نه جکک »

عسکر لرین اللرینده

پاسلی تفنگک تیتیره ییردی

« موزالان » دا گولومسره ک

- « من حاضرام ، آتش ائدین ! »

نایب سانکی بیر یوخودان اویانمیشدیر

فرمان وئردی

- « ئوزیثیرزه ، آتش ائدین ! »

گولله سسی قاوازاناندا

هرله نهره ک بونلا بئله

تعادلون حفظ ائدیردی

گولله ئوزون یالامیشدیر

قان سوزهر ک آغ کوینگین

آل رنگکله ، بویاییردی

سان کی عصیان بایراغیدیر

- « نشان آلاماز ، یاخشی دگیل

بیر دفعه ده یوخلا یینیز ! »

همیشه لیک تبسمی

گورونوردو ، دوداغیندا

بیر آرسولغون یاناغیندا

او خونموردو ، اصلا نفرت
 او گور کمکی وقاریندان
 عسکر لری بهت آپاریر
 سؤیوش سسی ائشیدیلیر
 - « تفنگ لری حاضر ائدین !! »
 - « کلنل ! بوگون ناشی جوخه
 میدانا ، سیز گیترمیش سیز
 اذن وئرین عسگر لری
 قان تۆکمگه حاضر لاییم !
 تفنگینی یوخاری توت
 بیر آرسولا ، جرئتلی اول
 نه ساغ نه سول
 دؤز سینه می هدف آلین
 الیزده کی تفنگ دیر
 تاوا ، دگیل
 آهان دوستوم بیر آزاگیل
 بوگون ایشیز آزدیر اگر
 ائشید عسگر
 کله جکده چوخا لاجاق
 هر بیر عسگر تۆز یئرینه
 حاضر اولون »
 کلنل ینه فرمان وئردی
 - « آتش ائدین !! »
 نظم سیزجه ، گولله لرین آچیلماسی
 دورانلاری غرق ائدیری

بیر وحشته
 توسدو گئدجک ، « موزالانی »
 بیر دیزی ئوسته دایاندیغین
 تبسم له عسکر لری ، سوزمه سینی
 هامی گؤردو
 - « ایکینجی خط ، بیر یوخلایین
 آی اوشاقلار ، منه باخین
 باجارماساز »
 دوشدو یثره ، هر له نهره ک
 دوردو آورده ک
 همیشه لیک گولوشلری
 دورت دیوارین آراسیندا
 آرخاسیندا
 گونش کیمی غروب ائتدی .
 ووروشماسی ، دو گوشلری
 همیشه لیک قالا جاق دیر
 انسانلیغین ئوره گینده
 لابد ظفر چالا جاق دیر
 جلادلیغا ، جلادلارا
 کله جکده ساغالا جاق
 ایوبله میش ، چر کین یارا

آراز

آراز سنین سولارینین ، اوتاییندا یاریم وار دیر
 مارال کیمی ، بیر نگار دیر

ایکی یثره بیر اوره گی ، بؤلونمزسه ، بؤلدون آراز
 ائشیمه دین ناله لری ، کاراولدون یا تولدون آراز
 آراز سوسان ، یا بیر دیوار ؟
 اوتایدا کی گوزهل نگار
 اوره گیمده سالیب ریشه
 عشقین ، اونو ، دئشه - دئشه
 اوره ک نازک ، سانکی شیشه
 اونو داشا ووردون آراز
 آرامیزدا ، دوردون آراز
 هجران تورون ، قوردون آراز
 منتظرم ، بیر گون گله
 شاد اوره کله ، گوله - گوله
 سولاریندا ، یئلکن آچام
 یئلکنیمه زیتون ساچام
 آغ گویرچین قانادلانا
 آراز ئوسته چراغ یانا
 آغ بایراقلار ، گؤیده اسه
 دعوالارین ، کؤکون کسه
 تانک لاری ، تبدیل ائده ک تراکتورا
 دوست ، دوستونون حالین سورا
 هئج کیمسه دن چکیمه دن
 آراز نه دن ؟
 اعتناسیز ، ساکت آخیدین ؟
 درد ، غیمه ساکت باخیدین ؟
 آلیشما دین ، سن یانما دین ؟

اوسانما دین
 هئج قانما دین
 من چیغیردیم ، اویانما دین
 سس وئرمه دین ، بیر سسیمه
 دار ، قارانلیق ، قسیمه
 ساکت ، ساکت ، باخیب گئتدین
 اوره گیمی یاخیب گئتدین
 اوتایدا کی ، نگار ادئه
 تازا غنچه ، باهارا دئه
 گول آچمامیش اولدوم خزان
 قالدیر طوفان
 سووون داشسین
 باشدان آشسین
 سوسوزلوقدان یانان چؤلر
 چیچکک لنین ، آچسین گولر
 آزادلیغا چتخان ائلر
 کناریندا ، سئیره گلکسین
 کهلیک ، بولبول ، سئیره گلکسین

حقیقت !

حقیقت گونش دیر ،
 حقیقت آی دیر
 حقیقت قاینایان بولاق گؤزه سی ،
 حقیقت لام آخان ،
 آراز دیر ، جای دیر .

حقیقت ده نیز دیر ،

سویی بولانماز .

حقیقت طوفان دیر ،

گئدر دایانماز .

حقیقت دنیائین گؤزل معناسی ،

حقیقت حیاتین شیرین رؤیاسی .

حقیقت عشق دیر ، سئوگی دیر ، نفرت ،

حقیقت آور کده ، دهرین محبت .

حقیقت دؤ گوشون ظفر بایراغی ،

حقیقت وطن دیر ،

آنا تورپاغی ،

حقیقت گنجنه نین پارلاق چیراغی .

حقیقت زتدانا دورتوله بيلمز ،

حقیقت یالانلا ، ئورتوله بيلمز !

ائل یالان دینله ییب بیرگون یورولار ،

یالانلار . یقیناً یارلاغان اولار .

دوشنده یالانچی ، دهرین یارلاغان

بوراجاق ، بوغاجاق ، سانکی بورلاغان

وطن عشقی

گؤزهل وطن ، ذوق آلیرام ، هر آن سنین ، آد - سانیندان

باشی قارلی داغلاریندان ، نازلاگزهن ، جیرانیندان

الهام قوشوم ، بولبول کیمی ، دویمورگول وریحانیندان

قاققیلداشان کهلیگیندن ، بولبوللرین الحانیندان

□

گول بیتیره یادا ، شوران ، من عاشیقام تورپاغینا

سوسوزو ندان یانان چؤله ، لاله ریحانلی باغینا

أوره گیمه سکون وئره ، هوندور ، وقارلی داغینا

تورپاق اولوب سهریلهره ، آنا وطن ، آياغینا

□

گروه نیرهم هر بیرزمان ، شوکتینه ، آنا وطن

دؤ گوشلردن غالب چیخان ، ملتینه ، آنا وطن

اوجا داغدان ، یوکسک دوران ، حشمتینه ، آنا وطن

قاراگؤزلو ، گؤزه للرین ، عفتینه ، آنا وطن

□

أوره کت عشقینله چیرینیر ، شپهله نیرسان کی عمان

عشقین آتش ساچیرهردم ، اودیاغدير یرمثل وولکان

بو آتش دن اود دوتمایان ، آلیشمایان . ده گیل انسان

سئوگیم ، سئوینجیم ، مقصدیم ، سن سن منیم جسمیمده جان

□

عمروم کئچیر ، آمما وطن ، محبتین ، جوانلاشیر

أوره گیمده یانار عشقین ، توپلاناراق دولور ، داشیر

قوجا شرقین گونشی سن ، آدینا مردلیک یاراشیر

فخراندنده « آلاو » سنه ، غرور و گؤیلردن آشیر

منیم قلبیم سیز یله دیر

قیزیل گونش ساچان زمان

آل غنچه لر آچان زمان

جیران نازلا ، قاچان زمان

منیم قلبیم ، سیز یله دیر

□

داغ چن اولا ، یادا دومان

کولک اسه ، قالخا طوفان

دنیا میزی ، توتسا بوران

منیم قلبیم ، سیز یله دیر

□

علاقه می ، سیزه سالدیم

شعر ، الهامی ، سیزدن آلدیم

ئوز عهدیمه ، صادق قالدیم

منیم قلبیم سیز یله دیر

□

وورولموشام سیزه ائللر

قورخوتما بیر منی سئلر

ساز چالاندا ، نازک اللر

منیم قلبیم سیز یله دیر

□

جنته اویمور اوره کیم

ئولکه م دیر ، آرزوم دیلگیم

گلشنیم ، گولوم ، چیچکیم

منیم قلبیم سیز یله دیر

□

یاد ئولکه نین گولوستانین

سئوهره م گولون ، ریحانین

سئوهره م وطن ، زندانین

منیم قلبیم سیز یله دیر

□

« آلاو » ام آتش آچارام

گونش اولوب نور ساچارام

یاد ائللی لردن قاچارام

منیم قلبیم سیز یله دیر

تک اولدوز

قارانلیق سمدان

بیر آزغین اولدوز

اوزاقدان ، گؤز وورو

سولغون ، نور ایله

قیزدیریر حیاتین

سؤنموش اوجاغین

یاندیریر چراغین

قارا ظلمتده

دوز دور کی هر یانی

توتموش قارانلیق

غرق اولوب ظلمته

بوتون کاینات

قارانلیق الیه

سیخیلیر حیات

بو آیسیر گنججهده

بیر تکک اولدوزون
 ایشیقی دنیا یا!
 ائیله بیر اثبات
 قارانلیق گئجه نین مطلقیتی
 هئچ دگیل قطعی
 دقت له باخیلسا
 ظلمت ایچینده
 مین اولدوز گؤز وورار
 نور ساچار گیزی
 «دان» چیخیب گولنده
 آچیلار سحر
 گونشین نوروندا
 غرق اولار شهر

□

سکوت ، دا ، نه قدر
 آغیر اولار سا
 سیندیرار داغیدار
 دوز کیمی اونو
 بیر اینجه پیچیلتی
 یادا بیر نعره .
 پیچیلتی اوجالیر
 قیشقیریق اولور
 پارچالیر ، سیندیریر
 درین سکوتو

□

امیدلر ، بیر آرزین
 تکک اولدوز کیمی
 کوکسونو اوخلاییر
 قارا ظلمتین
 زده لیر ، گئجه نین
 مطلقیتین .

قورماق ایستیره م

داریسقال داخمادیر بودنیا منه
 گویلردن اوجادا ، دورماق ایستیره م
 بو ، اوجسوز - بوجاقسینز کاینات اوسته
 انسانین ابدی حاکمیتین
 بیر علم ائله ییب ، وورماق ایستیره م

□

انسان دیر خلقتین ، ان اعجوبه سی
 نه ایچون بوغولسون ، حق سئوهرسی ؟
 سئومیرم دنیا دا حتی بیر کسی
 یاندیر سین جهالت ، فلاکت اودو
 انسانین طالعین مطلقا گرک
 انسانین قدرتی معین ائده
 دنیانی ، دار قفس ایسته یلری
 بیر خسیس قلبینده ، ائده م زندانی
 ابلیس سیز بیر جنت ائده م دنیانی

□

انسانین اُورگی اوقدر گئن اولاً
کاینات یثرله شه اونون قلبینده
دنیا نین سئوگی سین ، محبتینی
دولدورام قلبینه ، یثنه بوش قالا
داریسقال قفس لر ، گر کدیر سینا
کو کوندن قویولا ، بیر تازا بنا
کدر سیز - غصه سیز ، شن بیر حیاتی
عدالت تملین ، قورماق ایستیره م

الهام قارتالی

شاعرین خیالی قارتالا بنزهر
داغلاری دولاشار ، چؤللری گزهر
چیچگی ایله یهر ، تیکانی ازهر
او ، گزهر بولودو ، سوزهر سمایی
آدلایار عمانی ، گئیش دریانی
صاف لیکدا خجالت ائدر آینانی
او گزهر کمالین اوجا ذیره سین
ائشیده انسانین ، اینله ی سسین
درک ائدر ائلینین ، کدر ، نغمه سین
آدیملار گونشه ، سوزه نده آیی
رسام تک نقش ائدر ، دریانی ، چایی
ان کیچیک ضربهدن ، قاوزانار ، هایی
شاعرین خیالی ، ظریف دیر . اینجه
شعری ده خلق ائدر لطیف دوشونجه

شاعره ، ان چتین عذاب - شکنجه
بودور کی سئودینگین یازا بیلمه سین
مظلومون گوزوندن ، یاشی سیلمه سین
گئده رکن دوز یولون ، قوی اگیلمه سین
نه مالا ، ثروته ، نه شان ، شوکته
اوغراسا حیاتدا ، مین فلاکته
حصر ائتسین شعرینی ، ائله ، ملته
قارتالین کسپل سه پولاد قانادی
یادیندان چیخاجاق ، اوچماغین دادی
عشق دیر داغلارا چکن ، فرهادی
علویت شعر دیر ، آرزودور ، دیلک
علوبت دؤگوش دور ، زحمت دیر ، اُمک
عکس اولور شعرده گوزهل کله جک .

عشوه نندن قانیرام پری

باخیشین آلیری عاشقین جانین
اوخلاییر قلبیمی اوزون مژگانین
گوزونده ن قاوزانان یانار وولقانین
ایلردیر اودوندا ، یانیرام پری

□

او کمان قاشلارین مین قان ائله ییر
باخیشین زاهدی یولدن ائله ییر
گوزلرین دولانسا طوفان ائله ییر
عارفم عشوه نندن قانیرام پری

□

غنىچەسن بىتمىسن حسن باغىندا
 قلىمىن قاندىر ، گول ياناغىندا
 قىزىل گول آچاندا ، باھار چاغىندا
 لىنىدن رىنك آلىب سانىرام پرى

□

زلف لرىن بىئۇشە ، نرگىس دىر گۆزون
 مىن دردە دىوادىر ، بىر شىرىن سۆزون
 ھىجرانىن نەئىدەر ؟ انصاف ائىت ئۆزون
 رقىبەدن دردىمى دانىرام پرى

□

قلىمى اوولادى قارا ساچلارىن
 چكىرى عاشقى دارا ساچلارىن
 زمانە دۇندەرسە قارا ساچلارىن
 بوز دونار اۈرەگىم آنىرام پرى

□

گولوشون قونچادىر ، آغ اۈزون چىچىك
 شمع دىر صورتىن اۈرەك ، كپەنەك
 گۆزلىرىن درىادىر ، باخشىن شىمشىك
 بوغولان يىرىمى تانىرام پرى

يارالار

بدنلر ، يارا دىر
 يارالار ، درىن

يارالار گۆستىرىر

عصرىن ، كدرىن

يارالار شىزلایىر

يارالار ، يانىر

يارالى مارال

يارانى تانىر

يارالار ايرىنلى

يارا ، قان توکور

يارانى قملەر

چماق لار سۆکور

كو كسك لرى يارادىر

يارالار ، درىن

يارالار ، ياندىرىر

انسان ئۆرەگىن

يارالار گۆز وئىرىر

يارا ، اينلەيىر

يارا شىزلایىر

يارا دىنلەيىر

يارا گۆز آچار

يارالار ، آغلار

يارالار ، انسانىن

اۈرەگىن داغلار

يارالار ، قوور ائدەر

يارالار ، قاينار

يارا انسانىن

یارا ، ساخلاماز
انسانی یولدان
ینهده سورونه
یارالی جیران
یارالار ساغالار
یارالار ، بیته
ان اوزاق آرزویا
انسانلار ، ییته

ایش - دو گوش - بیرلیک

ایللر دیرکی یازیق انسان
نه دن ئوترو ، وئریسن جان ؟
آرا بیرسان سعادتیی
بوقورو لوش ، بوعادتیی
بیرتیب ، دیدیب ، داغیتماسان
آنلا ، خوشبخت ، اولانماسان
داش اولساندا ، بیردیله گل
قارانلیقدان بیردئشیک دهل
نور و ایشیق دنیاسینا
ئوزگوجونو ، یوخلا ، سینا
مین زمانین آرخاسینا
سور سئودیکین ، سمته ساری
سسله دوستو ، سسله یاری

دنیا میزین ، محروملاری
نه وقته تک اولاق مغبون
کوهنه قایدا ، کوهنه قانون
داها ائتمیر ، بیزی مفتون
آیلما ساق جهالت دن
قورتار ماریق سفالت دن
اوج سوز وئریر بیزه دیرلیک :
ایش و دو گوش ، بیرده بیرلیک

داغلار

چن لره بورونن دومانلی داغلار
شیمشک لر یاغ دیران وولقانی داغلار
قویونلو ، قوزولو ، چوبانلی داغلار
آلاگوز ماراللی ، جیرانلی داغلار
شاعر دن اولما یین گومانلی داغلار
من آو وجود گیلیم وورام جیرانی
چیله یه م داشلارا ناحق بیرقانی

چیچک لی ، لاله لی ریحانلی داغلار
اتکده ، چشمه سی ، مرجانلی داغلار
سفره سی نعمت لی ، احسانلی داغلار
باغچالی ، میوه لی ، بستانلی داغلار
قوهوملو ، قودالی ، دورانلی داغلار
قالدیرین گؤیلره یانار وولقانی
یاندیرین دوستاغی ، قارا زندانی

ذېروه سى قارتاللى ، طرلانلى داغلار
 انگى اوبالى ، كروانلى داغلار
 شلاله ساز توتان الحانلى داغلار
 آي باشى بلالى ، داستانلى داغلار
 دولولو ، كولكلى ، طوفانلى داغلار
 آرش دن بورج آلين بيرگون كمانى
 اوخلاين دگيشين دؤرو ، زمانى

آي انسانلار

آي انسانلار !
 آي انسانلار !
 ايللر بويو ، اوره كلرده
 دوگون اولان
 گيزلى قالان
 قالاخ - قالاخ ، نفرت لردن
 يارادسانيز ، سرت طوفانلار
 آي انسانلار
 پيس ليكلىرى سوپوره سيز
 يئر ئوزوندن
 غم كؤللىرى چورقالاميش
 اوره كللىرى آليشديران
 درد كؤزوندن
 يانديرىجى وولقانلار تكت
 اود ياعديرين

يئر ئوزونده ، حق سيزليگى
 استعمارى ، استثمارى
 زور دنيا سين
 سيز يانديرين
 اويورولموش قوللار يىزى
 بير - بيرينه ، حلقه - حلقه
 زنجير ائدين
 قيرين سىزى بنده چكن زنجيرلىرى
 بسدير داها يورولدوغوز
 غارت اولوب سويولدوغوز

« وطن » دئدى ، آنام منه

بشيگيمده ، ديرچه لر كن
 آنام اونو ، يورگه لر كن
 گاهدان ، ئوزومه گولر كن
 پيچيلدادى ، قولاغىما
 بير سؤز قويدو ، دوداغىما ،
 حرمت ائدهم تور پاغىما
 « وطن » دئدى ، آنام منه
 فخرات اوغلو ، سن وطنه
 قولاغىمدا ، او سؤز ينه
 هى دولانير ، هى سسله نير
 قلبىمده عشقى بسله نير
 الهام قوشوم هوس له نير
 گؤيلرينده ، قاناد چالا

بولبول اوللا ، هایل - کوی سالا
 قارتال کیمی ، داغلار آلا
 ائل - اوبانین وصفین یازا
 ماهنی قوشا ، صدف سازا
 فرهاد اوللا ، داغی قازا
 عشق عمانین ، ئوتوب کئچدیم
 گؤزل لردن ، سنی سئچدیم
 افتخاریم ، شانیم وطن
 اтім ، قانیم ، جانیم وطن
 گهمیم سن ، سکانیم وطن
 سن سیز « آلاو » سؤنر وطن
 بوز کؤللره دؤنر وطن
 سن آناسان ، من بیر اولاد
 وطن شیرین ، منم فرهاد
 سندن باشقا ، یوخدور ، بیرزاد
 آل مهربان قوجاغینا
 سیخیلمیشام بوجاغینا
 « من بیر اوغول ، سن بیر آنا
 هانکی سمته ، هانکی یانا
 هی اوچسامدا یووام سن سن
 ائلیم ، گونوم ، اوبام سن سن »

وطن چؤللرینده

چوخ گزمیشم چؤللرینده

۱ - « ایچینده ۴ مصرع صمدوورغونداندر

گؤی ، کؤوشن لر قوجاغیندا
 گول بوروین ، زمی لرده
 باهار وقتی ، یازچاغیندا
 سیرا ئتمیشم ، سؤنمز اودو
 لاله لرین اوجاغیندا
 یارین شیرین گولوش لرین
 تر غنچه نین دوداغیندا
 گنج یاشلاریم بالیق کیمی
 ئوزور هله بولاغیندا
 گؤزلریمده قایناییری
 بولاقلارین دورنا گؤزو
 قولاغیمدا پئچیلدایر
 گؤزل یارین شیرین سؤزو
 روحوم گزیر چؤللرینده
 دره لری ، داغی ، دوزو
 سیخ مئشه لر کؤلگه سینی
 باغلارینین میوه سینی
 چوبانلارین نی سسینی
 بولاقلارین گؤزه سینی
 « گولوبولاق » گؤرهم آخیر ؟
 ینه قیزلار ، دوروب باخیر ؟
 بولوت گلیر ، شیمشک چاخیر
 اوره گیمده قالخیر طوفان
 بعضاً کئچنده ، یادیمدان

۱ - گوللو بولان خوی شهرینین یاخیلیغیندا بویوک چشمه دیر

آلا گۆزلو، گۆزەل جیران

□

«دوزلاخ»^۱ بولو «قودوخ بوغان»^۲

صاف «زلزلە بولاغی»^۳ یندان

خاطر لاییب، دویان زمان

جوانلا شیر، اوره کینه

اوچور روحوم، چؤل، چمنه

چؤللرینده گۆزوم قالدی

اوره کده مین سۆزوم قالدی

«آلاو» سامدا سۆنوب گئتدیم

کوللر، ایچره، کۆزوم قالدی

کئچمیش لر

کئچمیش لر، کۆرپودور

باغلیر ایندی نی

قیریلماز، زنجیرله، گلە جکله

کئچمیش لر، آینادیر

عکس ائدیر بیزه

گلە جکله دنیاین، گۆزەل سیماسین

کئچمیش لر کتابدیر

اوخوروق اوردا

گلە جکله حیاتین، صلحون، صفاسین

۱ - دوزلاخ خوی شهری اطرافیندا دوز معدنی

۲ - قودوخ بوغان، دوزلاخ داغلاری اتگیندن سرچشمه توتان چای دیر

۳ - زلزلە بولاغی خوی شهرینین اطرافیندا سرین بول سولو چشمه دیر

کئچمیش لر دفتر دیر

یازیریق اوندان

گلە جکله دؤگوشون، درین معناسین

چشمه تکک دورو دور

آینا تکک صاف دیر

پارلایان چراغ دیر

سۆنمز او جاق دیر

اتلیمین کئچمیشی، کسگین دؤگوشو

گۆنش دیر پالچیقلا تورتوله بیلمز

اٹلیمین تاریخی، پارلان کئچمیشی

دشمنین دئدیگین طوطی تکک دئنه

آنلاکی، کئچمیشه گولله آتان شخصی

گلە جکله توپلارا باغلایار، یقین

رد اولسون استعمار

اٹلیمین ئوره گینده جوشان

قایناپیپ، داشان

سونسوز، سۆنمز نفرتی

ئوره کده لپه لهنن، کینه نی، عداوتی

بولوت لاردان، الهنن

شدتله توکولن

باهارین یاغیشلاری تکک

اومردار، فکرله دولو

کله لر یزه یاغ دیر اریق

اوره کله لریزی، یار اریق

قلبمیزده شعله چکن
 جهنم آتش لرینده یاندراریق
 فان وئولوم ، سوداگرلری
 □
 بسدیر دها قولچاقلار
 گولونج اویونجاقلار
 حکومت ائتدی ئولکه مین
 آج ، چیپلاق ، ائلرینه
 قنیل وورولدو ، دیلرینه
 بو تایدالانان
 غارت اولوب ، تالانان
 خسته لیکدن ، سارالان
 سولان
 ظلم لره معروض قالان
 آزادلیقدان محروم اولان
 انسان
 بیر سسله باغیریر
 استقلال ، آزادلیغی چاغیریر
 دها بیزلری اونود
 قودوز قورد
 ایتیل قان ایچن
 مینلرله قان توکن
 قان سوران گنه
 گئت ائوینه
 سن ای قان ایچن « دراکولا »

ئولوم تاجری آمریکا
 ایلربویو ، یثرمین قاتلاریندان
 ائلیمین دامارلاریندان
 داملا - داملا چکدیگین قان
 جهنم تک زبانه چکیر ، اینان
 بومقدس شعله لرده ، یاناجاقسان
 قرن لر ، یوخوسوندان اویانان
 غارت اولموش آسیا
 دری لری تک قارا بخت آفریقا
 یوموروق اولار ، وورار باشیندان
 سوکر ، داشی - داشیندان
 باغیریرار ، رد اولسون استعمار
 لش خور ، قوجا کافتار
 ئولدوردوگوز ، انسانلار
 توکدوگوز ، قانلار
 پولاد تک سوواریر
 شرق ئولکه لرینده یاشایان
 محروم انسانلارین
 کسگین دؤگوشون
 آفریقادا ، خفله دیگیز
 لومونبا نین سسی
 توپلار تک گورولدایاجاق
 « هارلم » قارالارینین بوغازیندان
 زلزله تک چالخالایاجاق

« وال استریت^۱ » و « پنتاگون^۲ »
 ئولکه لریندن قوولموش
 سفیل ایت لر تکک بوغولموش
 سردارلارا ، شاهلارا
 پناهگاه اولان آمریقادا
 یئر تاپیلما یاجاق ، قوجا ژنراللارا
 یاغ موتالی ، امپریالیست لره
 شیکاگو فعله سی ، فتح ائده جکک
 شیطان یوواسی « آغ ائوی »
 فرشته لر ، قوواجاق دئوی
 آتاجاق « عدالت ملکی^۳ »
 گوزوندن ، یاراماز ئورپه گی
 قورخو داغیتما یاجاق انسان رؤیاسینی
 سون پارتلا ییش محو ائده جکک
 پول و تکبر دنیا سینی
 ایللر بویو بیزی قورخوتدوغوز خورتدان
 تکک جه زنجیرلردن باشقا
 قولوموزدا بیرزاد یوخ ، آلا
 یوخسوللارین وارلی لارا
 قوروخچو اولدوقلاری ، داهای
 چاتمیشدیر سونا .
 داغلار ییخیلیب ، دره لر دولمالیدیر

۱ - آمریقانین تجارت مرکزی خیابان

۲ - آمریقانین قوشون مرکزی

۳ - آزادلیق فرشته سی

هر کس ئوز آغاسی ، ئوز نوکری اولمالیدیر
 یورغون قوللاردا ، زنجیر یئرلری ساغالیر
 ائلرین عصیان ، دنیا یا ولوله سالیر
 هرگون بیر ائل ، بیر اوبا
 چاتیر ، آزادلیغا
 اوجالیر بوغولموش سس لر
 سینیر ، داغیلیر ، قفس لر
 آچیلیر ، آیسیز ، گونش سیز محبس لر
 هئج زادلار ، اولور هرزاد
 قوللار سوروسو اولورلار آزاد
 کهنه لیکک اوزه رینده بیر تزه دنیا
 فرح له اولور برپا
 غم لر سارالیر ، سولور
 انسان ئوز طالعینه ، مالکک اولور
 شادلیقلا دولور
 هیسلی ، قارانلیق اوطاقلار .
 آج لیک محکومو اوشاقلار
 قارینلار شیشیک
 اوزلرینده ئولوم توزو
 قالخیر هامیسی ، بیردن
 اسکلت لر کیمی قییردن
 انسان آز قالیر سومو کک لرین
 ائشیدسین ، توققوشماسین
 باشدان آتاراق ئولوم کولگه سین
 ینی مکتبلره یوگورورلر

حالسيز ، حالسيز ، گولورلر
اونلاري ، دولوتك دوگموش ، استعمار
اينديسه اللرينه كئچن اقتدار
تيترودير امپرياليزم اركانلاريني
اونلاري اذهن ، زجر ، اشكنجه
قاراليقدا غرق ائدهن قارالليق كئجه
بشریت عصيانی نین
دانی سو كولونجه

بوتون طمطراق و كبكه لريله
باهارين قارلاري تك ، اريير ، گئدير
عصرلر ، حكم ائدهن قوللوق حكمونوديدر
آزادليق گونشي ساجير هريانا
الوان چيچك لرله بهزه نيردنيا
قارا ، ياس پالتارلايني چيخاران آنا
حزين گولوشلرين ، اينجي تك سپير
آزاد انسانين ، آزادليق يوللارينا

شاعرين سلاحي شعريدور سوزو

آنلاسين انسانلار ، دويسون گول چيچك
شاعرم ، سينهمده اودلانان اوره ك
چيرپينير بيرداملا محبت ايچون
عشق ايچون ، نفرت چون ، حقيقت ايچون
حياتدا آتاركن ، چوخو ، آزليغي
ظن آتمه گوردو كده ، وفاسيزليغي
محبت اينجي سين دوزوب قيطانا

بويونباق ائيله يهم ، ناكس انسانا
بير شيريق ايشيقدان ، اليمي اوزدوم
مين آيسيز گئجه يه ، تابلاشيب ، دؤزدوم
اينديسه دان يثري ، سؤ كولن زمان
قييميرام ، ظلمت ده ، قالا بير انسان
حقيقت گونشين ظلمته چكن
انسانلار قانيني يثرلره توكن
جهالت تخمونو ، اكن ، به جهرن
ئوزگه لر باغيندان ، زورلا گول درهن
شاعرين قلمينده اويادار نفرت
هئچ شاعر بسله مز اونا محبت
شاعرين سلاحي ، شعري دير ، سؤزو
يومولسا شاعرين ، يول گوره ن گؤزو
دوزيولو ايتيريب ، براها گئدهر
كؤفكري ائللري ، يولوندان ائدهر
شاعر كي سئوموسه وطني ، ائلي
گر كدير ، ديييندن كسيلسين ديلي
شاعرين شعرينده اولماسا كه سر
كيمسه يه سؤزلري ائيله مز ، اثر

يني دير ليك قورولورو

ايللر بويو
بايقوش كيمي
كؤلگه سالان
آغير سكوت

پارچالاندی
 ئولکه میزین افق لری
 آغ بیر گوموش
 ایشیق ایله
 نور دریاسین
 چالخالادی
 قارا بولوت دالدا سیندان
 سوت گؤلونده
 آغ سونا تک
 قانادلانان
 گونش نازلا
 قاوزان اراق
 گوموش لری
 حریر کیمی
 قیزیل توزلا
 بزه ندیردی
 بایقوش ئوزون
 صاف آینادا
 گوروب اوچدو
 چیمخب گئندی
 بیرلاشخورون ، یوواسینا
 باهار ئیلی
 بیر آنا تک
 ترغچه نین

۱ - بایقوش دام - دیواری قوناندا اونون قاباغینا آیناچمخا راردیلار

تئلرینه
 الین چکدی
 کورپه غنچه
 گولومسه دی
 آغزین آچدی
 عطر ساجدی
 قارانلیقلار
 قویوب قاچدی
 شاد بیر حیات
 جوجه ریری
 فعله لرین قان ترلری
 سو ، وئره رک
 بهجه ریری .
 آزادلیغین
 لوت آغاجی
 قویور باشا
 رنگلی تاجی
 سیل گؤز یاشین
 عزیز باجی
 حیاتیمیز دورولورو
 ینی حیات قورولورو

غلبه

داغیلیر دومانلار ، چکیلیر چن لر
 زمرد ، اپک دن ، یاشیل چمن لر

دوشه يير ئولكه مين ، چؤللرين ، دوزون
 قاينادير چشمه نين ، او دورنا گوزون
 شبنم له بزه نير گولون ياناغي
 قايدير قليمه ، جوانليق چاغي
 بولبولون سينيري ، دمير قفسي
 يوكسه لير گؤيلره ، شن ترانه سي
 قانداللار توكولور ، الدن - آياقدان
 گولوشلر ياغيري ، سولقون دوداقدان
 قرنلر سكوتو ، سينير ساخسي توك
 شادليقدان قيش چاغي گولور گول چيچك
 قاوزانير گؤيلره ظفر بايراغي
 دشمنين گوزونه ساليينير آغي
 داغيلير ئولكه مي بوروين ظلمت
 دئولرين قالاسين فتح ائدير ملت
 آزادليق گونشي هريانا ساچير
 قاتل لركيزله نير ، جاني لركاچير
 تانك لار دايانير ، سوسور تفنگ لار
 هرياني بزه يير گوزله چيچك لار
 وطني بوروين فرح دي شادليق
 گوشلاردا دئيري : ياشا آزادليق
 سازاقدان ساز چالير ، حریت سازي
 عاشق لار هوس له توتور آوازي
 سلاملار : آزادليق سئوه ائليمه
 بندن ، قئيلدان ، چيخان ديلمه
 سلاملار : استبداد ييخان ملته

دؤگوشدن مظفر ، چيخان ملته

اويان بير خواب غفلتدن

گؤز آچ بير قارداشيم سنده ، سحر اولدو گونش ساچدي
 قارا قيشدان قالان قارلار ، ايرير كن ، چن دومان قاچدي
 باهار اولدو ، بزه ندي داغ و چؤللر گول چيچك آچدي
 يئتر ايللر بويو ياتدين ، اويان بير خواب غفلتدن

□

گؤتور سازي عاشق دوستوم ، ساري بولبول ديله گلدي
 آزادليق ، زنجيرين قيددي ، بوئولكه ، بوائله گلدي
 او آرخدان كي سوكتچميشدي ، سولار آخدي گؤله گلدي
 دايانما سنده قير ، قانداللاري ، قورتار ، مدلتدن

□

ستم چكدين داها بسدير ، عدالت چون چاليش دوستوم
 يانير ائل آتش شوقا ، بو اوددان بير آليش دوستوم
 قاريش خلقه ، دالي قالما ، ستمكارلا ساليش دوستوم
 سني قورتارسا ، تكجه اتحاديندير ، سقالتدن

□

غم دنيايه باش اگمه ، باشين گؤيدن اوجا دورسون
 گؤجون بير ليكده دير ، قوي بير ليگين خصمه ظفروورسون
 اراده ن خسته قوللارلا ، سني چون خوش حيات قورسون
 اسارت چكديگين بسدير ، ياخان قورتار جهالتدن

□

سحر چوخدان آچيلميشدير ، يوخون بس ، وئل له رۇياني

آییل سودای باطل دن ، کی نور دولدوردو دنیانی
سالیبدیر تخت دن ابلیسی خلقین قادر عصیانی
اولوب آواره باشین قالدیرانمیردای خجالتدن

□

سن ای یوخسول ، کاسب دوستوم ، دوشون ئوز فقرینه آنلا
سنین هئچ اشتراکین یوخ ، نه خانلارلا ، نه سلطانلا
نه چون آزدین ، او یولدان کی ، بویانمیشدیر ، ئولوم ، قانلا
ینه زنجیر قاییرما ، حلقه سی ، جهل و ضلالتدن

□

سنی تهدید ائدیر دایم ، حیاتدا چوخ خطر قارداش
یولوندا مین قویو واردیر ، چالیش اول باخبر قارداش
بونور ایچره گولونج ایشدیر ، یوموق گؤزله سفر قارداش
سینا اول یولو ، یولداشلاری ، قورخمازالاندن

□

سنه تلقین ائدیر دشمن کی ال چک اتحادیندن
طلسمین « وحدت کلمه » یاخینلاشماز اونا شیطان
بو وحدتله ظفر چالیدی بیزیم قالخیش ، بیزیم عصیان
سؤز آچدی چون « آلاو » حق دن ، جواب آلدی عدالتدن

بهاران خجسته

قارانلیق محبسین درین لیگیندن
گونش سیز زندانین سرین لیگیندن
شعله تک قاوزانیر ، شفق تک یانیر
مبارز انسانین ، امید نغمه سی

یوکسلیر گؤیلره سان کی فواره
یاییلیر هر یانا ، اینجی داملار
آلماس تک پارلایان ، شن ترانه سی
زنجیر لر دگنده بیر - بیرینه
دیوارلار سسله نیر « باهار مبارک »

□

تورپاقدان جوجه ریب چیخاندا گوللر
آزادلیق نغمه زی ، ائشیدسم ائلر
قبیردن قاوزانیب ، قوشوللام سیزه
دولدوررام شادلیغی آورده کلریزه
نازیله گلنده باهارین چاغی
لاله ده غرق ائدهر کوووشنی - باغی
سس - سسه وئره ریک « باهار مبارک »

□

قوهوملار ، آشنالار ، دوستلار ، تانیشلار
دردلری قلم له ، ائده نلر آشکار
آچاندا غنچه لر ، گولنده چیچک
شن باهار آی ائلر سیزه مبارک

□

کرامت ئولمه ییب یاشاییر هله
دوشوبدور ماهینسی هر یئرده دیله
یاشیل باش سونالار ، گلنده گؤله
قهرمان ملته ، سارسیلماز ائله
مین شرف ، افتخار ، « باهار مبارک »

ال - اله وئره ركك ، قالخيرى ائللر
پولاددان قايريلميش ، زنجيرين قيرير
آزادليق آلىرى ايشلهين اللر

□

كهنه ليك دنيا سين دگيشن انسان
اگيلمز بيرداها ، كهنه عاده
آزادليق بايراغين ، قالديريپ گئدير
خوش حيات قورماغا ، شن سعاده

آنانين دردى

بير قادينين آرزوسوندان
شيرين - شيرين دويغوسوندان
بير آنانين قايعى سيندان
يورولمايان اويغوسوندان
أوره گينين وره ميندن
اوچكديگى درد ، غميندن
ايللر بويو زحمتيندن
اودۇزدوگو محنتيندن
تؤكنمهين شفقتيندن
يئتيرديگى اوشاقلاردان
اوبوش قالميش اوطاقلاردان
زندانلاردان ، دوستاقلاردان
تابلاشديغى عذابلاردان

۱ - تعبير اولمايان

□

جهالت بندينى ، ائليم قيراندا
بنده ليك حكمونو كندلى جيراندا
عصيانچى فعله نين سيخارام الين
ئوپه ره م آزادليق ايسته ين ديلين
« بهاران خجسته » اوخورام سيزه
دولدورام شادليغى أوره كلريزه

باهار مژدهسى

ياريلير گؤيلرين قارا بولودو
نازيله نور ساچير گونش هريانا
ايللرين دوستاغى ، شانلى آزادليق
آستاجا قايدير ، بيزيم ايرانا

□

باهارين مژده سين هوپ - هوپ گئيرير
قاردومان چكيلير چيچكك لر بيتير
قرن لر حكم ائدهن قارا استبداد
توسدوتك داغيلير ، گؤزلردن ايتير

□

قليمدن آسلانان آغير غصه لر
باهارين بوزو تكك اريبير ، گئدير
ايسته كك لر ديرجه لير ، عداوت قاجير
أوره گيم شادليقدان سانكى رقص ائدير

□

انسانليق نامينا ، وطن نامينا

أوره گینین صفاسیندان

انسانلیغا وفاسیندان

رضائی لر آناسیندان

اثللر سیزه بیر سؤزوم وار

□

نئچه اوغول یتیر میشدیر

گول چیچکک لر یتیر میشدیر

اثل یولوندا ، ایتیر میشدیر

اوج قهرمان ، اوج اوغولانی

باسیلمایان ، اوج اصلانی

مین ایگیدی حیران قویان

قیز دئمیره م ، مرد قهرمان

بیر قیزینی وئرمیش قربان

سیز یتنه سیز سعادت

سون قویولا ، شقاوته

افتخاردیر ، او ایرانا

نیه گرک قلبی یانا

داش وورمایین کوره گینه

قان دریاسی اوره گینه

توخونسانیز قانلارداشار

قان ستلری باشدان آشار

چالیشمیر سیز چاراسینا

دوز سیمه یین ، یاراسینا

قهرمانلار آناسینا

داش آتما یین ، قلبی سینار

شعله چکر ، شمع تکک یانار

دنیا اوندا ، آلولولانار

عاشق اولان زوربالیغا

جهالته ، لوغالیغا

بیر آنانین دویغولارین

درکک ائده نمز آرزولارین

توخونمایین وقارینا

سکونونا ، قزارینا

انسانلیغین اودور تاجی

حیاتینی ائندیز آجی

یتیرمهدن بیر آغا جی

بارین یتیب ، داش وورور سوز

بوتاقلارین سیندیریر سیز

اوجاقلاردا ، یاندیریر سیز

تکک جه آنا دویابیلر

بیر آنانین دویغوسونو

آرزوسونو ، قایغی سینی

کار تره مکتوب

آز چالدیر ناغارا ، آز چالدیر طنبور

بیر سؤزوم وار سنه ، رئیس جمهور

سن حنا تاجری ، آما یوخ رنگی

ئولکه نده مین ذلت ، چکیری رنگی

انسانلار حقوقون ، پوزان دولته

بیر باخین ، وورولوب ، حق ، عدالته

دوز دور کی بیر زمان آلدان دیق سیزه
 ایندی یوخ ، اویماریق ، او فتنه نیزه
 اوشاقدان - بؤیوگه ، تانییرهامی
 قان ایچن آمریکا ، هم عمو سامی
 کارتر جان بیزلره چوخ چکمه قمه
 جانین چون یوخ داها ، سوت وئره ن ممه
 شرقده یاشایان ائللر ، سیرتیلیب
 بور کونون تمه سی ، کارتر ، بیرتیلیب
 دوز دور کی تزه لر تاپمیسان اسلام
 قارداشین ساداتدان ، آلمیسان الهام
 جانین چون ملت لر ، داها اینانمیر
 دئییرهم پیس ایشدیر ، اصلا اینانمیر
 دئییرهم آی بالام گلیبدی یولا
 دئییرلر ایسته ییر ، کیسه سی دولا
 دئییرهم آی بالام ، دئمه یین بهتان
 دئییرلر او اولوب هاردان مسلمان ؟
 دئییرهم آی بالام ، ال چکین اوندان
 دئییرلر آمریکا تۆکوبدو مین قان
 دئییرهم آی بالام ، شیلی ده نه وار ؟
 بیر زمان دولموشدور ، اورا خرابکار
 آمریکا قایتاری ثباتی اورا

دئییرلر ، میلیونلار ، چکیب دیر دارا
 دئییرهم مصدق یولدان آزمیشدی
 « توده لر » ایرانین کؤ کون قازمیشدی
 مین دنه مدرک وار ، مین دنه دوسیه

ایرانی یثیردی اوگون روسیه
 آمریکا اوگونلر چاتدی ، هارایا
 هئچ فرق قویماز سیز ، آغا ، قارایا ؟
 دئییرلر سیانی نفت چکدی بورا
 بیخمیشیق ، قویماریق بیر داها دورا
 قوخوموش نفتیزی آپاریر ، هله
 خجالت چکمیر سیز ، گلیر سیز دیله ؟
 سؤزومه گولورلر ، چکیرلر قاه قاه
 دئییرلر آیلدیق ، یاتماریق والله
 دئییرهم آزادلیق سئویر ، آمریکا
 « کره » نی سالیرلار ، مستر ، یادما
 دئییرلر ژنرال مک آرطور اوردا
 دئمیشدیر : ئولونو ، گؤره نده گوردا
 بوقوجا گؤزومه ، سانکی نور گلیر
 اوره گیم اویناییر ، تزه شور گلیر
 یئر - گؤیو ییغیرلار ، ائتسینلر اثبات
 سیزین تک آغالار ، خبیث دیر ، بدذات
 مستر جان گل یثیفاق ، پؤست - پلنگی
 ملت لر باشلا ییب ، بیز ایله جنگی

سییلا حی آل الینه

دویورام ، داغلارهای - کوی سالان اونی سسینی
 ائلیمین نغمه سینی
 چن بورانلی ، قارا ظلمت لی افق لر آچیلیر
 دان سؤ کولور ، نور ساجیلیر

آلاق اله قلم لری

قان بویامیش علم لری

هجوم ائده کک دوشمان اوسته

قادرین - کیشی - دسته - دسته

دؤ گوشلرده کور اوغلوتکک

مرد ، دایاناق سانکی بابک

حیات یوللاریندا

دوستوم ! حیات یوللارینی ،

خواه ایسته ییک ، ایسته مه ییک

گئده جییک ، سورونه ره کک ،

یوللاریمیز ، آیدین اول ، دومان اول .

چن بورویه ، بوران اول ،

یاغیش یاغیب ، دولودوشه ،

گولله بیزی ده لیب ، دئشه ،

ییزبویولو ، گئدمه لییک .

دوستوم ! حیات یوللاریندا ،

ایسترگونش ، ایستر بولوت ،

انیش ، یوققوش ،

قارلی ، بوزلو ، سرت اولسادا ،

کاروان بیرگه ، گئدمه لیدیر .

پوللو ، کاسب ، قوجا ، جوان ؛

ییغیشاراق اولور کاروان ،

هرکس آیری دوشسه اوندان

قوردلار اونوبودار ، اینان ؛

دوستوم ! حیات یوللاریندا

حرامی وار ؛ یول کسن وار

ایسته مه سن ؛ ایسته مه سن

سن ایله من -

بیزبویولون یولچوسویوق

ایستی اول ؛ یادا سویوق

یاغیش یاغا ، طوفان اول

توز ، تورپاقلا ؛ گوزلردولا

کولک اسه

یولو کسه

دوستوم ! بیرگه گئدمه لییک ؛

أوزوم ؛ انگور ؛ غنبدیر

مقصدیمیز بیرجه یثردیر

دشمن تلقین ائدیر نفاق

بیزه لازم دیر اتفاق

سوت اممیشیک بیر آنادان

بیر ئولکه نین ؛ اؤلادیق

دشمن باخماز ؛ سنه ! منه

هجوم ائتسه بو وطنه

ئولوم سایماز جوان ؛ قوجا

چکربیزی بیر آغاچا

قان دیزی بوغا جاقدر

دولوب ، داشا ، بو دنیانی

« ئولوم گلسه ، سول دوراجاق

قىزىل گولو ، « رزدانى »^۱
 حيات يولو ؛ ياخشى ؛ يامان
 كولك اول ؛ يادادومان
 دوستوم ! بير گه گندمه لييك
 بيز اتحاد ائتمه لي ييك

ئولكه مېزىن اوشاقلارى

أوره گيمدن پنجره وار
 آچىلىب دىر ، سىزه سارى
 ئولكه مېزىن ، اوشاقلارى
 ايكي گوزوم ، اوردان باخىر
 گوزله يىرى ، دىر چه له سىز
 شاد دانيشيب : شاد گوله سىز
 علمه ، درسه ، آليشاسىز
 ائل يولوندا ، چاليشاسىز
 حيات يولون : يورولمادان
 سىز يورويوب ، گئدهن زمان
 گوزلر يىمين ، ايشيغىندان
 يوللاريزا : نور ساچارام
 مشكلوزى ، من آچارام
 أوره گيمدن پنجره وار
 دالينىز جا ، هى بويلانار
 باخيشلاريم ، باخار سىزه

۱ - « ايچينده فرانسه شاعرى » لوئى آراگون « داندېر و رز دا بيرنوع سارى گول دور

نگراندېر ، طالعىزه
 تورباق ايچره قىويلداشان
 بعضا ساكت ، بعضا جوشان
 يامان دئيب ، گاه ساواشان
 كوچه مېزىن اوشاقلارى
 بير بويلانين پنجره دن
 گونوز ، قارا اولدو نه دن ؟
 سىزى سويوب غارت ائدهن
 گوزون كىمدىر ، آي اوشاقلار
 أوره گيمده مين آرزو وار
 سىزىن چون ، شادلىق آرزولار
 سىز چاتاندا سعادته
 سون قويولار ، جهالته
 فلاكته ، سفالته
 جىندىر پالتار
 شن اوشاقلار
 يالچىقلاردان چىخىن چؤلّه
 قلملىرى ، آلين اله
 درس اوخويون ، علم ئوگره نين
 سىز ، تانين ، ائل دشمنين
 سىزى سويان ، استعمار دىر
 مين حيله ، مين رنگى واردىر
 آلدانماين ، سىز رنگ لره
 وورون لشى ، دوشسون يثره
 دشمن لره ظفر چالين

طالعیزی اله آلین

بیر بویلانین پنجره دن

گۆرون نئجه گۆزهل وطن

بزه نه جکک ، گول چیچیک دن

ذوق آلاندا ، گلله جگدن

پالازا بۆرون ، ائل ایله سورون

وطنداش : قارداشیم ، قهرمان باجی

اراده ن ، عفتین ، باشمین تاجی

حیاتین هئچ زمان ، اولماسین آجی

أوز - أوزه دوروبدور ، بیزله گلله جکک

گلله جکک غنچه تکک ، آچیپ گوله جکک

□

بیرلیکده ییخیمیشیق کهنه دنیانی

قووموشوق ئولکهدن ظالم سلطانی

کهنه لیکک اوستونده ، تزه دنیانی

وطنداش بیرلیکده قورمالیق بیز

چاغیریردؤ گوشه ، بیزی ئولکه میز

□

ائلللیکله دشمنه چالمیشیق ظفر

خلق ایچره مثل وار ائشیدسن اگر

دئیبلر « ائل ایله الله اکبر »^۲

همده کی دئیبلر « پالازا بورون »

۱ و ۲ - آذربایجان مثلی دیر

قارداشیم هر زمان « ائل ایله سورون »

□

پولاد اول دؤ گوشده ، آتدمیرلیگی

بو مثل ئوگره دیر سنه بیرلیگی

کوتلوی قوراسان ینی دیرلیگی

سن بورون ائللرین قارا پالازین

کشمین مه ، یادلارین شالین ، آتلازین

□

ایللردیر استعمار سویوب بیزلری

ئولکهده ، گۆرونور اونون ایزلری

قییمدیر دؤ گوشده ائلین دیزلری

وطنداش دؤ گوشدن آزالی قالماز

آزاده میلینی ، یادلارا سالماز

□

وطنین گور ، آباد ، قالیب هاراسی

ئولکهنین سیزلاییر ، درین یاراسی

ایشین دیر دؤ گوشون ، اونون چاراسی

الین وئر الیمه یشنی دن قوراق

کیشی تکک سؤزوتره کک ، اوستونده دوراق

□

حاضریلق گۆرورلر ، ائللر ، باش - باشا

دیریلیکک صحنه سی ، سئومه ز تاماشا

یاردیم چی اولماسا باجی قارداشا

تاپانماز سعادت اولماز بختیار

انسانین ایشیدیر اوندان یادگار

اٹل آزاددیر ، دیل آزاددیر

گول بوروین ، یایلاقلاری
 کؤنلوم گزیر ، ئوتوب کشچیر
 سرین - سرین بولاقلارین
 مین لذتله سویون ایچیر
 پروانه تکک گول باشینا
 دولاناراق ، بیرین سئچیر
 قونور اونون بو تاغینا
 گؤزهل گولون ، یار پاغینا
 □
 دورنا گؤزلو ، بولاقلارین
 چمن لرده ، قایناییری
 سولاریندا ، خیردا ئورده کک
 هوس ایله ، اویناییری
 یایلاقلارین ، صاف هاواسی
 غم غصه ننی ، چایناییری
 روحوم قوشو ، داغلار آشیر
 کهلپک لره ، قاققیلدا شیر
 □
 قیزیل لاله ، یاندیراندا
 چؤللرینده ، چیراغینی
 شبنم ، ئوپدر ، محبتله
 لاله لرین ، دوداغینی
 چوبان ساغیب ، دولدوراندا

سوت ایله ئوز ، چاناغینی
 روحوم اوینار ، ننی سسی ایله
 آنا یوردون ، هوسی ایله

□
 گؤزهل لیگین ، اوتاندیریر ،
 آنا وطن ؛ گؤزهللری
 وجاهتین غرق ائدیری
 حیرت ایچینده ائللری
 غنچه گولوب ، بزەینده
 قیزیل سونبول لو . چؤللری
 روحوم گزەر داغلاریندا
 گؤزهل میوه باغلاریندا

□
 سحر - سحر نازین چکیر
 اسن سازاق ، یاسمین
 دنیز کیمی لپه لیر
 بوغدا لارین ، گؤی چمنین
 شاعر اوندان الهام آلیر
 یازیر وصفین ، شن وطنین
 اوره کک یثریندهن آتلانیر
 طرلان کیمی ، قانادلانیر

□
 گزیر تبریز ، کوچه لرین
 امره قیزدا ، دایانیری
 گؤرور (سردار) دام اوسته دیر

سنگریندن بویلا نیری
گولله سیندن ، استبدادین
قلبی اود ، ایچره یانیری
آلقیشلا ییر ، فلکک اونو
انس و جن و ملکک اونو

سمندینین ، دیرناغیندان
کوچه لرده ، اود قاوزانیر
سردار کئچن ، محله ده
آزادلیق اولدوزو یانیر
ایندی ده وار ، مرد سیماسی
گوزوم ثونونده دایانیر
(سالار) اونون سلاحداشی
اگیلمز ، دشمنه باشی

شهریمیزین هرداشینین
قلبینده . چوخ ، یارا واردیر
قان سئلری آراسیندا
بوغولان مین (سارا) واردیر
آنالارین ، باشلاریندا
هله لیکده ، قارا واردیر
سیزلاییر ، روحوم خسته دیر
باخ میرزه علی^۱ دار اوسته دیر

۱ - مرحوم میرزه علی ثقة الاسلام

درد ، ورم لی ، ارکک قالاسی
ناحاق قانلار ، شاهدی دیر
قان سوزولور ، دیواریندان
دنیا لارا ، اعلام ائدیر
قورتارماییب ، ائل دؤگوشو
هله مطلب ، اوزون گئدیر
هر ائل سئوهر ، استقلالین
ئوز اوباسین ، ئوز ماحالین

حیات بعضا آجی اولموش
شاهدی دیر ، آجی چایی
اما سن تکک ، قهرمانین
دنیا میزدا ، هانی تایی ؟
مرد اوغوللار یثتیرمیسن
بللی دگیل ، منه سای
مین کوراوغلو ، بابکین وار
قالیب تاریخده یادگار

قیش گئدیب دیر ، چهن داغیلیب
بولبول گلیر ، گولوستانا
ایللر بویو ، آزغین دوشن
آزادلیق گلدی ایرانا
هجرانا اوغرایان عاشق
دئنه ینده ، دردین ، جانانا

ساری بولبول ، ذووقاگلەر
چیچک آچار ، غنچه گولر

□

قارانقوشلار ، قاییداندا
باهار چاغی ، بیزیم چؤلہ
شاعر جیرار ، یاس پالتارین
قلمینی ، آلا ، اله
وصف بازار : دشمن اوسته
ظفرچالان ایگیت ائله
قیراندا ، ائل قاندالاری
قوواجاقدير . استعماری

□

ائل قدرتی ، سئل قدرتی
آنالاردان ، بیر سؤز واردیر
زمانه میز ، حکم ائدیری
استعمارا ، دنیا داردیر
کولک لی قیش ، اوزون سادا
دالیسینجا ، شن باهار دیر
آیسین گنجہ یئنه سونا
چوخ غم یئمه ، گوزهل سونا

□

دان سو کولوب ، گون چیمخاییب
ایلک سحر دیر ؛ هله دوستوم
گونش قالخار ، نور یاغدیرار
شک سیز بیر گون ، ائله دوستوم

قیشدان چیمخیش ، تؤلک بولبول
بیر گون گلر ، دیله دوستوم
کؤی کیشنه بهر ، بولوت آغلار
گول بورونهر ، بیزیم داغلار

□

کوتله لرین ، قالخیشیندان
یئرلر ، کؤی لر ، سیلکه له نیر
عصیان ، سسی ، گؤیوده لیر
شیمشک چاخیر ، نوراله نیر
شاختا وورموش گول آغاجی
یارپاق آچیر ، غنچه له نیر
ظلمت گئدیر ، گونش ساچیر
حق گلیری ، باطل قاچیر

□

گونش چیمخیب بویلانیری
شانلی سهند ، آرخاسیندان
نور سئلری ، گئدیر کؤیه
قورو گؤلون ، آیناسیندان
شن نغمه لر ، یاییلیری
آزاد آنا ، لایلاسیندان
کؤرپه لر دن مین قهرمان
یئتیره جک آزاد ، دوران

□

گونش آخر ، یوووناجاق
بولوتلارین بولاغیندا

اونون قیزیل شعاعلاری
حقیقتین اوجاغیندا
پارلایاجاق بلور کیمی
انسانیت یاناغیندا
گۆزهل لیکله بیر گون دنیا
تاپاجاقدیر ، درین معنا

□

بولبول^۱ اوخور ، قولاغیمدا
« ائل آزاددیر ، دیل آزاددیر »^۲
عاشق دوستوم کؤکله سازی
« آزاد سازدا ، ئئل آزاددیر »^۳
چکیممه سین ، گۆزهل سونا
اووچو یوخدیر ، گؤل آزاددیر
حیات ینه ، جلو له نیر
گونش قالخیر ، نور اله نیر

□

« آلاو » آلیر ، نشان یاردان
چوخدان آیری دوشن یاردان
أوره گینده ، طاق به زه نیر
خبر گلیب ، کوسن یاردان
وورولوبدور ، حریته
ذوق آلیری ، او ، شن یاردان

۱ - بولبول شمالی آذربایجانین شهرتلی خواننده سی

۲ و ۳ - آذربایجان ماهنی سیندان دیر

آزادلیق دیر اونون یاری
گۆزهل وطن ، افتخاری

سونالار گؤللو

بو شعرده چایکوفسکی نین سونالار گؤللو باله تیندن الهام آلینمیشدیر

کؤی گؤلر اوزونده ، سوزهن سونالار
آینا تک سولاردا . گزه ن سونالار
آغ یتلکن آچاراق ، بزه ن سونالار !
قار - دومان چکیلدی . ینه یاز گلیر
گؤلله قاز گلیر - خوش آواز گلیر
عاشیق الینده - ینه ساز ، گلیر

□

یاشیل باش سونا
گیویب آغ دونا
گۆزل یاراشیر
آغ یتلکن اونا
توک لری ایپک دیر ، یادا کی خیال
بیر دنیا غمزه دیر ، بیر دنیا جمال
او ، خومار باقیشی . جیران دیر - مارال
« سونالار گؤلوندن » آی کیمی قیزلار
چیخاراق سوزور - تئلرین دوزور
سانکی عاشقین - أوره گین اوزور

□

رقص ائدیرلر دسته قیزلار
ماوی گؤلون اؤسته قیزلار

بوی بوخونو ، بسته قیزلار
ساجلاری اشمه
نازدی ، کرشمه
پارلایان گؤزلر
صاف لیکدا چشمه

□
آغ اوزلری سان کی سحر
هر حرکت ، مین بیر هنر
دقتیه سالین نظر
او قیزلارین سوزمه سینه
سونالار تکک اوزمه سینه
صف لرینه ، دوزمه سینه

□
اوشاقلیقدا ، ناغیللاردا جادودئودن
اٹشیمیشدیم

قاپ - باجاسیز ، دیوارلاری اوجا ائودن .
اٹوایچینده . گؤزهل قیزین . قوش اولماسین
قفس ایچره . بیر دیواردان آسیلماسین
دئوین قیزا . یالوارماسین
یاخارماسین
قیز منتظر . بیر شاهزادا
گلسمین دادا

اما بیلیمیر شاهزاده لر
خبیث دیرلر . دئودن بتر

□
آورده گیمده بیر آرزو وار

اگر تاپسام من اختیار
جادولاری سیندیر ارام
سوناجلدین یاندیر ارام
هوس گؤلون دوندور ارام
او قیزلارا قاندیر ارام
سبز انسان سبز نه کی سونا
قولچاق لیغی وئرین سونا
اولون آنا . اولون آنا

□
ندیر بویونباک
آلماسدان سانعجاق
اولدون اویرنجاق
اویدون زینته
دؤزدون خفته
بورون عفته

□
یغیشین قوروداق سونا گؤللرین
قلم گؤتورسون نازک اللرین
سنه افتخار ائتسین ائللرین

□
آی گوزهل نگار
عفت ووقار
اولسون افتخار
سنه هر زمان
اولسا پاسبان

بیلیک دیر اینان

□

علم سیز بیر آنا . علم سیز قادین
تربیت ائدور . نئجه اولادین ؟
میلینی ، شوقونو سالان داش - قاشا
گووه نن ، فخر ائدن بیر کمان قاشا
جهالت طوقونو بوینونا سالان
آنالیق دوغوسو ، یالاندیر ، یالان

□

بانلایاندا خوروز قیزلار
هامیزال بیر اولوز قیزلار
لهلک لری یولوز قیزلار
سونا جلدین آتین قیزلار
انسانلیغا ، چاتین قیزلار
خانیم قیزلار ، خاتین قیزلار

□

آیسز گئجهز دورولورو
ینی حیات قورولورو
حیاتیزا گونش ساچیر
غنچه گولور ، چیچک آچیر
سفالت لر قویور قاچیر

□

یاد مجلسه زینت اولماق
گول تک سولماق
یاراشمایر انسانلارا

آختار چارا

کهنه درد لر ، درین یارا
سیلینه جک آورده کلردن
خوش آرزودان ، دیلک لردن
صداقت لی امک لردن
خرابه لر آباد اولار
غملی اور کلر شاد اولار
شاعر یازار کمالیزدان
نه تک او گول جمالیزدان

ائل نازیم قیزلار

خوش یازیم قیزلار

هنر گوسترین

شعر یازیم قیزلار

ائل ائللیب عصیان

داغ - داشا گلیر جان

گؤی قورشاخی الوان

رنگ لره بویاندی

یاتمیش لار اویاندی

« گوی دن نور ، الندی

دنیا تزه لندی »

ئو گرن سن علومی

پیخ کهنه رسومی

۱ - گیومه ایچینده اولان یکی مصراع بیر آذر بایجان ماهنی سیندان کؤچوریلیب

بالحه لاله کت وک

شاه شاهانا خطاب

دئیردین بس قوردایله سن
 قیامته گئده جکسن ؟
 همیشه لیک بو آج - چپلاق
 زحمت چکن ، انسانلارا
 « شاه شاهان » اولاجاقسان ؟
 اودور کی سن قوردلار کیمی
 دیددین ، یترتدین . بوملتین
 ان بیر شریف جوانلارین ؟
 آج گؤزلرین ، ئوله نه تک
 هیچ دویمادی ، مال ، ثروتون
 کارگری غارت ائتدین
 قاری آروادی سن تالادین
 ئوز آنانینی ، وطنینی
 اوجوز ساتدین ، اجنبی یه
 پول جوت له دین ، مال قالادین
 سؤیله گؤروم
 اومال ، دولت
 ایندی سنه نه فایداسی ؟
 توپلادیغین وار - دولتین
 مین لر آغیر لیغی قدر
 ائل نفرتی ، دالینجادیر
 مین آنانین اوره کک ، اودو
 جهنم تک یاندیری

سنی مردار قبر ، ایچینده .
 مین آنانین سون اومودو
 تکک اوغولونو ، ئولدوره نده
 آجیشمایان ، اوداش قلبین
 ایندی نفرت آتشینده
 جهنم تکک اودلانا جان

□

دئیردین بس قوردایله سن
 قیامته گئده جکسن ؟
 دئدین :
 « کوروش راحت یوخلامن آییغام . »

اما نجه آنلامادین
 سن کیمی بیر آلچاق آدام
 مین ایللرین ، ئولوسودور
 هیچوقت آییق اولایلمز
 قان و ئولوم قوخوسوندن
 سرمست اولان
 قاتل سلطان
 لعنت ایله قارشیلانار
 حکومت چاتان گونده
 ئولوم قوشو کؤلگه سالدی
 بوتالانمیش ئولکه میزین
 هر شهرینه
 هر کندینه
 قان سئلری سیراب ائتدی

ئولكەمىزىن ھرىثرىنى

ياس بورودو

ھراوباسىن

ھراثلينى

يادىمدادىر : « منصور » آدلى بىر جوانى

قويون كىمى ، ذىبح ائىدىلر

قوشونون قاباغىندا

ايللر كئىچر

ناحق قانلار

ينە قاينار ، چىشمەلر تەك ،

وطنىمىن ھريانىندا

□

دئىرىدىن بسىن قوردىلەسن

قىيامتە گئىدە چىكسىن ؟

ئولوموندن شاد اولمورام

گر ك ايللر ياشايدىن

او ، تۆكدوگون شريف قانلار قىصاصىنا

مىن ذلتە تابلاشايدىن

اىل ، نىقتىن ، ياغىش كىمى ياغدىرانداندا

أوره كلردە دوگون اولموش

كىنەلرى سىرا ئىدەيدىن

گر ك ايللر ، ھىكلينى

ھر كوچەدە ، ھر گذردە

دىرچەلدەلر

نمونهوى بىر جانينى

گوسترمەك چون .

ممكىن سەدە بىر قفسدە

كوچە - كوچە ، شەر - شەر

بودىنانىن ھرىثرىندە

تاماشا قوبولايدىن

دنىامىزىن ، اوشاقلارى

كتابلاردا ، اوخودوغو

« استبداد » ين نە اولدوغون

آنلايدى

□

دئىرىدىن بسىن ، قوردىلەسن

قىيامتە گئىدە چىكسىن ؟

آج گۆزلرىن

قاندان ، مالدان دويانمىردى ؟

ايندى گۆروم

ياد ئولكەنىن تورپاقلارى

گۆزلرىنى دويوزدومو ؟

« شاه شاهان » قوى طالعين عبرت اولسون

دنىامىزدا ، سىنىن كىمى يازىقلارا

قوى دنىادا ، ھامى بىلىسىن

دىكتارلوق ، ھىرنگەدە ، ھىر شىكلدە

مىن تزويرلە بويانسادا

مىن قوشونا دايانسادا

اىل عصيانى ، واراغىنى بو كە چىكدىر

کفنی بیچه جکدیر
قرنمیزین حکمو ، بودور

ئولکه میزه دشمن گلیر

طیس واقعه سینه گوره

قوچ بابکه وئرن خبر
قیلینچ چکیب ، آجسین سپر
بذداغینا ییغسین لشکر
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

کوراو غلونا چاغیر گله
الده قیلینچ چیمخسین چؤلله
خبر وئرن چنلی بئله
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

دشمن لریان - یانا یاتسین
آمریقانین آدی باتسین
قوچ دلیر ، آت اویناتسین
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

دلی حسن ، آلا یوزان
دشمن لره ، قبیر قازان
کنده - شهره ، های سال اوزان
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

سسله گله ستار خانی

جمع ائیله سین ائل - اوبانی
دشمنه توتسون دیوانی
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

کومک ایچون خان سرداری
چاغیر ، ییغا دوستو ، یاری
ووراق ، ییخاق استعماری
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

قوجا - جوان ، کئچکک صفه
توپچی قارداش وور هدفه
اجنبی نی ائده کک خفه
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

فعله ، کندلی ال بیراولاق
الده چککش ، شنه ، اوراق
سرحدلرده کشیکک دوراق
ئولکه میزه ، دشمن گلیر

ائل قدرتی

ینه ائل قدرتی آرتیر
چو خالیر

گويلره قالخير

اوجالير داغ كيمي

داغ تكد دايانير

بير - بيرينه آرخالانير

ينه ميليونلار اور كلرده يانان

كينه اودو ، شعله له نير

آتش آچير

دشمنه شيمشك چاخيري

« شيطاني » ياندير ماغا

قور ، اولسادا حتي

بو اوره كلرده كي نفرت

بس ائدهر

□

ينه ائل قدرتي

هرداش اتگيندن سوزولور

چشمه كيمي

بير له شهرك بير چاي اولور

يوو اراق چؤر - چؤبو

دريالارا ، عمانلارا

دوغرو ، آپاير

□

ينه ائل قدرتي

بير قطره ياغيش سا

يغيشيب بير سئل اولار

بوسئلين قدرتي

داغ - داشي يبخار

بونو بيلسين قاتي دشمن

بو وطن

به جريب ، بابكي ، يعقوبي .

قورخ او گوندن

اولو خلقيم

ينه بغداده گله

خواجه نصير تكد

كئچه يه بور گه له يه

اوندا ، قانارسان

ائليمين قدرتي سئل

نفرتي شيمشك دي ، جهنم

چك او مردار ، آياغين

يوردومو ، مردارلارما

آخرده يانارسان

يانا جاقسان

بيليره كي قانا جاقسان

ائليمين وحدتي

محكم دي قيريلماز

يولوموز ، دوزدو

بو ، يول ، يولچوسو

هئچ وقت يورولماز

سلام قانلي خوزستانا

ائليميزدن ، اوباميزدان

مین آتشین سلام سنه
 «ولگاگراد» حماسه سین
 ئولکه میزده دیر یلدنه
 کوچه - کوچه ، سنگر - سنگر
 گۆزله ییری ، سنی ظفر
 داغدان آغیر ، محکم دوردون
 دشمن لره ضربه ووردون
 احسن سنه مرد قارداشیم
 ایگیت قورخماز وطنداشیم
 سن آبادان ، فعله سی سن
 گۆز تیکیب دیر سنه وطن
 ایللر بویو داشیمیسان
 ائللین دو گوش بایراغینی
 آل قانین لا بزه میسن
 تاریخ لرین وراغینی

□

ائلیمیزدن ، اوبامیزدان
 سلام قانلی خوزستانا
 حماسه لر یارادانا
 آدین دوشوب دیلدن ، دیله
 سد اولموسان آزغین سئله
 هریر کوچه ن بیر سنگردیر
 اوغولون ؛ قیزین مرد عسگردیر
 دشمن سنی سیندیرانماز
 آما بیلیمیر ، سئقیه ، قانماز

دو گوش لره ، پولاد اولدون
 قانلی میدانلارا ، دولدون
 «اصلان کیمی ووروشدون سن
 ائلیریمیز ، دئدی : احسن»^۱

□

ائلیمیزدن ، اوبامیزدان
 گونده ریرهم سلام سیزه
 سارسیلما یان اراده نیز
 شرف وئریر ئولکه میزه
 اوره گیمین ضربانی
 آلقیشلا ییر خوزستانی
 قدرتین له یار اتمیسان
 مینلر ایگیت لیکک دستانی
 پولاد سینن محکم قالا
 قوی دشمنین جانین آلا

□

آذر ائلی سلاملا ییر
 آلقیشلا ییر خوزستانی
 دشمن بیلیمین هر قطره قان
 یاراداجاق مینلر اصلان
 قورتارانماز ، دشمن لرجان
 سیلا حلا نسا ، آذربایجان

۱ - « ایچینده بیر آذربایجان ماهنی سینداندیر

سینارسان بیرگون

بومبالار ، پارتلاییر

توپلار ، گورلاییر

دام - داشلار تیتیرهیر

بعضا توکولور

اوزاقدان ، توسدوده بوغولان شعله

گوستریر : دشمنین آغیر کینه‌سین

آلولار ایچینده کول اولان ثروت

اثلیمین زحمتی ، اوره ک قانیدیر

الترین قاباری ، اثلین قان‌تری

حیف‌دیر اودلانا بیرهوس ایچون

قان ایچن دشمن‌دن سوروشماق گرک

نه ایچون - ییخیرسان یوخسول داخماسین ؟

سنین تک او یونجاق قهرمانلارا

سوت امهر اوشاغین قانین توکمگی

اوره کدن مین کره ، تبریک ائدیره !

استادین هیتلرده

سن کیمی ، صدام !

ئولدوردو ، یاندیردی

میلیونلار ، انسان

آخردا ائللرین

بیرلیگی ، عزمی

سون قویدو . عمرونه

حتی فکرینه

قایادان اولساندا

سینارسان بیرگون

قهرمان اثلیمین

پولاد الینده

آخردا سن کیمی آلچاق قاتلر

بوغولار توکدوگو ، قان سئلرینده

اگیلمز هیچ زمان قانلی خوزستان

بو ائلر قورخماییر ، ئولومدن ، قاندان

یاپیشاجاق بوغازیندان

قان عاشقی ، قودوز دشمن

هر نه قدر ، قان توکه‌سن

بیزیم وطن

اگیلمه‌ییب ، اگیلمزده

سنین کیمی نامردلره

« یهودا » تک ، استعمارا

بیزی ساتین

دار آغاجی ، آغیرسادا

چیگنیمیزده داشیماقلا

اگیلمه‌ریک

تاریخ‌لرین سیناغیندا

حادثه‌لر کوره‌سینده

قیزاراق ، دمیر ملت

پولاد اولموش

چنگیز ، تیمور ، اسکندرلر

بورد با تيب .

حقير دشمن

سن نه تيمور ، نه چنگيز سن

يارا تديغين ، باتلاقلاردا

باتاجاقسان

اونوبيل كى قاناد آچسان

گويه قاچسان

دنيزلرين تكيينه ده

ايران ، عراق يوخسوللاري

ياپيشاجاق بوغازيندان

بهره لنده ، دارگوزلرين

حقيقتين نه اولدوغون

آنلا يارسان

سر كرده لر فاتح لرسه

گووه نمه سين ئوز گوجونه

ايشين سونو

سيخ ، متحد خلق لردير

ظفر چالان دشمن لره

تاريخ بويو ايش بئله دير

جسارت قارتالي !

محمد حسين - فهميده آدلى ۱۳ ياشيندا بير اوشاق نارنجك لرى بدنينه باغلاييب ئوزونو عراق تانك نين آلتينا آتدى ، تانك دارما داغين اولوب ، نتيجه ده دشمن لردن بير حصه سى ئولدو .

« روزنامه لر »

تؤكولور بومبالار ، آتيلير توپلار

كندلره اود وورور ، شهرى يانديرير

قان ايله يازيلميش كوهنه دفترين

او سولغون رنگينى . جلالانديرير

□

قرن لر سوسوزو ، خوزستان چؤلر

عطشين سؤندورور ، قان سئلريله

□

سون گوجون توپلايير ، بير آنا الى

اوينايير كؤرپه نين ، قو تئلريله

□

بويلانير سنگردن بير ايگيت اوغلان

دشمنين كو كسونو ، نشان آليرى

□

سيلاحدان قورتولان دولوتك گولله

خوزستان چؤلونه ، هاى - كوى ساليبرى

□

قان سئلى آتلانير ، آلولار سؤنور

قان ايچره باغلانير ، بيريشنى ايلقار

□

« وحدت كلمه » نين انكشافيندان

ايش - عمل بيرليگى قالير يادگار

□

گؤزلرين آچار كن يارالى « پاسدار »

سويله بير : چوخ شوكور ، شفقت باجيسى

□

مهربان ئوره گين آختارساق اگر

۱ - شفقت باجيسى : پرستار

گۆره رېك بوريوب ، قارداش آجيسى

□

نه « من » دن ، نه « سن » دن قالميري اثر

بو وطن « بيز » يم دير ، باغيريرهامي

گله جك ظفرين مژده سين وئريز

قان ، مثال^۱ ايچيندن « خليج » آخشامي

□

« ايره لي قارداشلار » چيغيران گنجين

بوغازدا بوغورو : بير گولله سؤزون

بونونلا ، داينامير حيات يولوندا

بير كؤرپه ، حياتا آچيري گؤزون

□

حسابي يانليشدير ، امپرياليزمين

قان ايله بويانسا ، دنياميز اگر

فعله لر ، كندلي لر ، يوخسول کوتله لر

پولادسا دشمن لر ، چالاجاق ظفر

□

ظن ائتدي يوروب دور ، انقلاب بيزي

دؤ گوشده گوجوموز ، گوجونه چاتماز

مرد ايگيت يورولوب ، دوشسه آياقدان

هئچ زمان نامردلر ، مردلره باتماز

□

اثلیميز يئتيريب ، مين ايگيت اصلان

۲ - مثال . فاز - پولاد

حييف كي آنلاخين اولمادی . صدام

بو ، يانان كومالار ، تؤ كولن قانلار

سينين تئك قودوزو ، ائيله يهر بدنم

□

چؤللرين قومونو ائله سن قوشون

چؤ كورده بيلمه سن ، اثلیمي ديزه

ستارخان اولادی : بابك نسلیمي

هجر تئك آنالار ، سوت وئريب بيزه

□

چؤللرين قارغاسي ، اولسا طياره

بير پولاد قانادلي ، شاهينه دگمز

بير ائلين اوشاغی اولسا « فهميده »

سن کیمي آلچاغا باشيني اگمز

□

آنلاقلي ، کماللي ، شعورلو ، جسور

جرئتي شاشديرير ، بوتون دنياني

اثلينه فخردير ، خلقينين شاني

شهرته غرق ائدير ، آتا ، آناني

□

دوزدور كي ، ئولومون ، نيسگيلدير ، آجي

تاريخ لر ياشادار قوينوندا سني

اگيلمز هئچ زمان ياغي دشمنه

« فهميده » ئولكه سي ، بابك وطني

□

طرلان تئك جوماندا دشمن ئوستونه

دوستلارین مات قالیب ، دشمنلر شاشدی
جسارت قارتالی ، فانادلاناراق
مردلیکک ذیروه سین ئوته ره کک - آشدی

□

« آلاو » دا قیسقانیر آتا ، آنانا

یشتیریب سن کیمی بویو کک قهرمان

شاعر لر آلا رلار ، الهامی سندن

آدینا فخر ائدهر قانلی خوزستان

سون غلبه ائلریندیر

اود - دا یانان ئولکه میزده

نجه قییدین یاسلی آنا ؟

یاس پالتارین چیخار مامیش

ینه گیر سین ، قارا دونا

جوانلارین بدنینه

دوستاقلارین ، یارالاری

ساغال مامیش

گولله لرین دلیب ، دئشدی

ئولکه میزین ، مرد اوغولونون

جوشار قلبین

سؤ کوب کتچدی

اود - دا ، یانان ئولکه میزین

یانغین لاری سؤنمه میشدن

نجه قییدین ، سن یاندریدین

یوخسوللارین کوماسینی ؟

ئاندارمالار ، آیاغی آلتدا

ایللر بویو سیزلار کندی

بومبا ایله ، داغیندانداندا

داش قلب لی ، ژاندر ماتک

دولدور موسان نجه قدح ؟

قدحینده ، می یثرینه

اوشاقلارین قیزیل قانی

کثف لندیردی ، سنی بیر آن ؟

نجه دئیم سنه انسان ؟

انسانلیقدان سنده نشان

دویانمیرام

گؤره نمیرم

بوتؤ کدوگون ناحاق قانلار

بیر سئل اولوب آپاراجاق

ظلم و ظلمت دنیا سینی

زور بالیغین بنا سینی

لووغالاندین ، داها بسدیر

قولاق وئربیر ، گؤرنه سس دیر

دنیا میزدا باشندان - باشا

حاضر لاشیر ، ائل ساواشا

قولاق آسسان ائشیدهرسن

کوتله لرین عصیان سسین

آسیادا

آفریقادا

حتی لاتین آمریقاسی

استعمارین فتح ائدیلمز قالالارین

بیر جه - بیر جه

فتح ائدی لر

□

استعمارین سازیله سن

رقص ائدی گین یئتر دها

فکرائت ، شاه

امپریالیزم ائتمز وفا

صدام ! قارا نو کرینه

باخار ایشین کئچرینه

اما بیل کی بودنیادا

باشلانیب دیر بؤیو ک غوغا

دوردم گئدیر آزادلیغا

قول ساییلان ، قارا آفریقا

قالخیر ایللر یوخو سوندان

قان و باروت قوخو سوندان

قانلی عصیان غوغا سیندا

ئولوم - دیریم دعوا سیندا

سون غلبه ائلرین دیر

سغیل کلود

بوشعر فرانسه نین بویو ک یازیچیسی ویکتور - هو گو نون سغیل کلود داستانیندن متأثر دیر ، کلود عائله سینین معیشتی ایچون بیردنه چۆره ک اوغور - لایرو زندانی اولو ، زنداندا ، زندان مدیرینن پیس رفتاری کلود و مجبور ائدیر تا اونو ئولدورسون . بوداستان هوگونون اعتراض سسی دیر ، او عصرینده یوخسول طبقه نین نجه پامال اولدوغون ، و قانونلارین مطلقا وادلی لار طرفیندن ، یوخسوللار علیه نه یارانماسینی ایضاح ائدیر . بوشعرده داستانین بیریتارا

سوزلری ترجمه اولونموشدور . ۱۳۲۸ ده مرنند شهرینده آجلیقدان ۳ کیلوداری اوغرو لایان آدامین اوچ آی حبسه محکوم اولماسین گوزوم له گوزموشم .

أوره گیم ساز تئلی ، تیره بن زمان

ترانه یئرینه ، قوپاریر طوفان

آلیشیر ، اود تۆ کور ، سانکی بیروولقکان

آغلاییر سنن چون ، زواللی انسان

□

طالعین فاجعه ، گونلرین قارا

زهرلی حیاتدان ، گلیمسن زارا

تؤکنمز دردغه ، تاپمادین چارا

قان اولموش أوره گین یارادیر - یارا

□

ظن أتمه بیردشام ، یاداقانمیرام

آلیشیب آی یازیق ، سنله یانمیرام

هارا یلار سالیرسان ، من او یانمیرام

کلودلار ، گۆره نده ، بیر اوسانمیرام

□

بیر پارچا چۆره ک چون ، یازبق انسانی

بوهانسی قایدادیر ، ائدیر زندانی

باشقاسی ئولدورور ، تۆ کور مین قانی

بیر کیمسه سوروشمور ، اجازه ن هانی

□

چۆره ک چون کلودو ائدی لر دوستاق

بیر کیمسه آلمادان ، سورغو ، استنطاق

کلودا پلیس لر ووردولار شاللاق

اونونلا بیریدده اولدوهم اطاق

□

زواللی انسانلار ، اولدولار بوسان

انسانا ال توتار ، همیشه انسان

قیسقاندی اونلارا خبیث دوستاقبان

دوشوندو ، سالارام آراز ، هجران !

□

او اجلاف آییردی کلودو دوستدان

بورادان باشلادی بیر باشقاداستان

کلودون قلبینده اویاندی طوفان

چاخیشدی شیمشکک لر ، اود تۇ کدو ، وولقن

□

بیر پارچا چۆره ک چون بئله فلاکت

تۆره نیر نه ایچون ، قتل وجنایت

یقین کی یوخودا ، حق وعدالت

گر کدیر داغیلین بوقانون ، عادت

□

دوشوندو ، داشیندی کلود او گئجه

اجلافدان انتقام آلینمین نئجه

انسانی هر یولا ، چکیر دوشو نجه

کلود دا ایشینده حقلی دیر ، منجه

□

او ، ائتدی فکرینی دوستلارا اظهار

بیریسی سویله دی : بیرده سن یالوار

بیرداها رد ائتسه ، سنی او مردار

چاره سی ئولومدور ، بو آرا ، ناچار

□

هشتادبیر گناهکار ، قاتل و دوستاق

دئدی لر : دوستاقبان اولدو استنطاق

کلودون سؤزونو ، رد ائتسه ، آلچاق

کلودون ایشینه ، مانع اولمایاق

□

ناکسه یالواردی کلود بیرزمان

هر دفعه رد ائتدی اونو دوستاقبان

کلودون باشیندا جوشلانیردی قان

گوپونو ، قالدیریب ، ووردو باشیندان

□

سارالدى دوستاقبان ، آل رنگی سولدو

یاراماز کله سی ، قانیله دولدو

ئولومون پنجه سی وار - یوخون یولدو

بیر چۆره ک اوغروسو ، قاتل ده اولدو

□

محکمه قورولدو آلینمین حساب

چوخ گئتدی اورتادا ، سؤال و جواب

ائتمگه بیر عده ، شاهد انتخاب

دارلیغا دوشدولر ، چکدیلر ، عذاب

□

هشتادبیر اوغروندان ، دئسم ، مختصر

شهادت و ئرمه دی ، حتی بیر نفر .

نه تهدید ، نه تشویق ، ائتمه دی اثر

کلودون امریله ، سؤزه گلدیلر

محکمکه منشی سی « آلبن » ی گورجک

تبسم ائیلهدی ، سان کی بیر چیچک

باغرینا باساراق ، الین ئوپره ک

سویله دی : بو اوغرو تاپسا بیر چؤره ک

یاریسین ، یقیناً و ئره جک ، آجا .

او زندان مدیری ، آلچاق اجلفا

اگیلیدیم ، احترام ائیلهدیم ، آغا

خیلی وقت سالاردی ، تکجه ، دوستاغا

من اونا سیز دئدیم : او سؤیله ردی سن

بوئولکه دگیل می ، منده وطن ؟

اجتماع آلدیقا ، هر شیئی مندن

نه ایچون تابلاشیم ، نه دؤزوم من ؟

محکمکه حکمونو ، ائیلهدی اعلام

بوعمدی قتل دیر ، وئریلیر ، اعدام

نه دندیر ، باش وئردی بیر بئله اقدام ؟

کیم یتر بوایشه ، چکر سرانجام ؟

□

یا ساغدا ، یا سولدا^۱ اگلشن جناب

آنلاکی بوملت چکیر اضطراب

اودلارین ایچینده خلق اولور کباب

یوخسولون احوالی ، خراب دیر ، خراب

□

حکومت هر نه اولور ، قویاسیز هر آد

مشروطه ، جمهوری یادا استبداد

فرق ائتمز ملته ، اولماسا آزاد

بیرینجی : گر کدیر ، محوولا جلاد

□

ملتین آخیری ، قانلی گؤز یاشی

او سینیق قلبینه ، وورور سوز داشی

آجلیقدان گؤتورسه ، پارچالاواشی

گیوتین آلتیندا ، کسلیلیر باشی

□

بوفحشا ، توره نیر جنابلار نه دن ؟

نه ایچون عرضینی ساتیر ، گول بدن ؟

بیریردن چیخیری پولاد هم چدن

دئیر سیز : یورولماز دوزیوللا گئدهن ؟

□

دوزیولونه زمان ، گوستردیز اونا

نه ایچون یولوندان ، آزدی اوسونا ؟

اسارت زنجیرین اونون بونونا
سالارکن ، چالار ووردوز ، یولونا

شاللاغا چکیر سیز : عفت سیز قادین ! !
آی گوزوم ، او قادین یازانمیر آدین
دویرسون او بئکار ، هاردان اولادین ؟
وارلیلار تالییب ، اونون هرزادین

نازنین باشلاری ، وئرمهیین بادا
او خودون ، اوگردین ، اونو دنیا
اوچماغا ، محتاجدیر ، قارتال قانادا
بومردار ، رسمیزه ، آغ سالیم قادا

بیرجلاد یئرینه یئتمیش مدرس
استخدام اولونار ، ائیلهر تدریس
جنایت توره دن اومردار ابلیس
جهالت الیه یارادیر تللیس

تربیت ائتمه دن ، نه چون مجازات ؟
جزادیر یوخسولا ، قارانلین حیات
بویازیق غریقه وئرمه دن نجات
ئوزوزه ساییر سیز ، یوزمین حسنات

کلودا ، نه زمان آچیلدی مکتب ؟

کیم دئدی کلودا ، بیر دوزگون مطلب ؟
معشیت ائتمه دن او نامرتب
نه ایچون توتورسوز یازلیغا ، غیغ ؟

اجتماع نه وئردی ، نه اومور اوندان ؟
قاضی لر قاماشمیر تؤکدوگو قاندان ؟
دوغولوب عرصه یه گلن زماندان
آجی لیق چکیردی ، ئوز آجلیغیندان

وزیره ، وکیله ، بحثدیر ، آسان
بوش یئره هر شئی دن دانشار انسان
خلقه نه ، کلمه لر تاپیلدی هاردان ؟
« اطمینان » گوزه لدیر ، یاداکی « ایقان »

« دیزون » داکسیلدی بیر قادین باشی
سورگونده جان وئردی ، ایگیت قارداشی
ملتین دردلری ، آغلادیر داشی
اونلارین گوزوندن سیلین قان یاشی

اجتماع مریض دیر ، ائتمه سهز علاج
ایشله یین انسانلار ، ینه قالسا آج
ایچیندن چورویه ر دئیبلر : آغاج
قمار باز اودوزار ، اولسادا لیلاج

□
 اجتماع يارادير ، ائيله يين درمان
 ساغالتماز ياراني ، نه دار ، نه زندان
 جهالت زلي سين ، ائلين جانينندان
 قوپارساز ، آداملار ، اولارلار ، انسان
 □
 باشلاردا اكسه نيز ، بيليك و اخلاق
 يوخسولا وئره سيز ، چؤره كك دويونچاق
 ييغيشار مجازات ، ييغيشار شاللاق
 نازنين باشلاردا ، كسيلمز آنچاق

همين شاعر دن منتشر اولوب :
 آيسيز گنجده لر
 دومانلي گونلر
 حيدر بابادان شهر يارا مكتوب و
 بابك منظومه سي